

1086

UCHWAŁA Nr XXV/254/09 RADY MIEJSKIEJ W KLECZEWIE

z dnia 17 marca 2009 r.

w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Kleczew na lata 2009-2012

Na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2007 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z 2004 r., Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390, z 2006 r. Nr 50, poz. 362 i Nr 126, poz. 875), po zasięgnięciu opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Rada Miejska w Kleczewie, uchwala co następuje:

§1. Przyjmuje się Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Kleczew na lata 2009-2012, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Kleczew.

§3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Kleczewie
(-) mgr Maciej Trzewczyński

Załącznik
do Uchwały Nr XXV/254/09
Rady Miejskiej w Kleczewie
z dnia 17 marca 2009 r.

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA MIASTA I GMINY KLECZEW NA LATA 2009-2012

1. Wstęp

1.1. Położenie i krótka charakterystyka gminy

Gmina Kleczew położona jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego oraz w północno-zachodniej powiatu konińskiego. Obszar gminy wynosi 110,12 km². Na strukturę osadniczą składa się 20 sołectw obejmujących 47 miejscowości. Do wsi sołeckich należą: Adamowo, Budziszław Kościelny, Budziszław Górny, Izabelin, Jabłonka, Janowo, Kalinowiec, Kamionka, Marszewo, Miłaczew, Nieborzyn, Przytuki, Roztoka, Sławoszewek, Sławoszewo, Tręby, Wielkopole, Wola Splawiecka, Zberzyn i Złotków.

Gmina Kleczew graniczy:

- od północnego wschodu z gminą Wilczyn (pow. koniński),
- od północnego zachodu z gminą Powidz i Orchowo (pow. słupecki),
- od południa z gminą Kazimierz Biskupi (pow. koniński),
- od wschodu z gminą Ślesin (pow. koniński),
- od zachodu z gminą Ostrowite (pow. słupecki).

Według podziału Wielkopolski na regiony geomorfologiczne, obszar gminy leży w obrębie Równiny Kleczewskiej. Jest to wysoczyzna morenowa płaska, zbudowana głównie z glin i piasków zwałowych. Powierzchnia terenu wznosi się do

wysokości około 110 m n.p.m., teren urozmaicają drobne ciekierki powierzchniowe. Z północy na południe, od Wójcina do Kazimierza Biskupiego powierzchnię Równiny przecina rynna polodowcowa. Jest to teren zabagniony i zatorfiony, wypełniony małymi zbiornikami wodnymi. W obrębie Równiny Kleczewskiej występują dwa nieduże wzniesienia zaliczane do Pagórków Budziszławskich.

Rynnę polodowcową wypełniają wody jezior, z których w granicach gminy Kleczew leży Jezioro Budziszławskie. Oprócz niego, na terenie gminy znajduje się niewielkie Jezioro Anastazewskie oraz Jezioro Stępa, akwen znajdujący się w granicach miasta Kleczewa. Z cieków podstawowych należy wymienić Strugę Kleczewską, Kanał Budziszławski i Strugę Ostrowicką.

Obszar gminy pokryty jest siecią dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Łączna długość dróg wojewódzkich wynosi 21 km, powiatowych 43,8 km, sieć dróg gminnych liczy 91 km. Przez teren gminy, w okolicach Kleczewa, przebiega zelektryfikowana linia kolei szerokotorowej służąca do przewozu węgla oraz nieczynna kolej wąskotorowa łącząca Sompolno z Gniezmem.

Na terenie gminy znajdują się bogate złoża węgla brunatnego, będące podstawowym surowcem mineralnym wydobywanym na skalę przemysłową. Eksploatacja złóż węgla przez Kopalnię Węgla Brunatnego „Konin” prowadzona jest na obszarze 2432 ha.

1.2. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Nadrzędnym celem Programu opieki nad zabytkami gminy Kleczew na lata 2008-2011 jest ukierunkowanie działań samorządu gminnego na poprawę stanu zachowania i utrzymania zasobów dziedzictwa kulturowego gminy. Szczegółowe cele wynikają z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Określone zostały następująco:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykonywaniem tych zabytków,
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

1.3. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy, do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym m.in. sprawy kultury, a więc bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami), która nakłada na gminę następujące obowiązki i uprawnienia:

- a) prawo utworzenia przez radę gminy (po uprzednim zasięgnięciu opinii konserwatora zabytków) parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej (art. 16),
- b) obowiązek uwzględniania w strategii rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art. 18 i 19),

- c) obowiązek uzgadniania projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego z wojewódzkim konserwatorem zabytków (art. 20),
- d) obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art. 22 ust. 4),
- e) przyjmowanie zawiadomień o znalezieniu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem oraz powiadomienie o tym fakcie wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 32 ust. 1 pkt 3 i ust. 2),
- f) przyjmowanie zawiadomień o przypadkowym znalezieniu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem archeologicznym i powiadomienie o tym fakcie wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 33 ust. 1 i 2),
- g) sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego gmina posiada tytuł prawny (art. 71 ust. 1 i 2)
- h) prawo udzielania przez organ stanowiący gminy, na zasadach określonych w podjętych uchwałach, dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (art. 81),
- i) obowiązek sporządzenia przez wójta gminy na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ust. 1).
- j) obowiązek sporządzenia i przedstawienia radzie gminy sprawozdania z realizacji programu (art. 87, ust. 5).

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego

2.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa

2.1.1. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego

„Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2020” jest dokumentem opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, a przyjętym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 19 grudnia 2005 r. Uchwałą Nr XLII/692 A/05.

Strategia określa uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju województwa. Ustalenia zawarte w cyt. dokumencie stanowią podstawę do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, przez co mają bezpośredni wpływ na zachowanie i poprawę jakości krajobrazu kulturowego.

Generalnym celem „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego” jest poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej, skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców. Cel ten będzie realizowany przy pomocy celów strategicznych i operacyjnych.

W celach strategicznych dotyczących dostosowania przestrzeni do wyzwań XXI wieku, określony został cel operacyjny 1.3. „Wzrost znaczenia i zachowania dziedzictwa kulturowego”. Dziedzictwo kulturowe w rozwoju Wielkopolski jest czynnikiem integracji społecznej, stanowi instrument promocji regionu oraz przyczynia się do rozwoju gospodarczego, ponieważ może być bazą dla turystyki i usług kulturalnych.

Cel ten realizowany będzie m.in. poprzez:

- inwestycje w instytucje kultury,
- ochronę dorobku kulturowego,
- wsparcie działań powiększających dorobek kulturalny regionu,
- promocję aktywności kulturalnej mieszkańców.

Cel strategiczny zakładający „Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa” ma być realizowany poprzez cel operacyjny 2.4. „Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu”, którego założeniem jest, iż „Przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe atuty Wielkopolski tworzą szanse na rozwój sektora usług turystyczno-rekreacyjnych. W połączeniu z turystyką biznesową sektor ten ma szansę na znaczny udział w gospodarce regionu. Jest to tym bardziej ważne, iż tego typu usługi generują dużą liczbę miejsc pracy przy stosunkowo niskich nakładach”.

Cel ten realizowany będzie m.in. poprzez:

- inwestycję w infrastrukturę poprawiającą stan zagospodarowania obszarów atrakcyjnych pod względem turystycznym i rekreacyjnym z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska,
- wsparcie bazy noclegowej i gastronomicznej,
- promocję przedsiębiorczości w tym zakresie,
- wsparcie rozwoju agroturystyki,
- promocję turystyki alternatywnej.

2.1.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego sporządzony na okres perspektywiczny do roku 2020, uchwalony przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XLII/628/2001 z dnia 26 listopada 2001 roku.

Plan uznaje, że podstawową zasadą pozwalającą na zachowanie dóbr kultury dla innych pokoleń jest bezwzględne przestrzeganie obowiązującego w tym zakresie prawa. Ochrona dziedzictwa kulturowego powinna być realizowana poprzez właściwe zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego przyjęto, iż podstawową zasadą kształtowania rozwoju województwa winno być optymalne wykorzystanie szeroko rozumianych uwarunkowań wewnętrznych

oraz szans wynikających z uwarunkowań zewnętrznych dla zaspokajania potrzeb mieszkańców i sprawnego funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Z zasady tej wynikają przesłanki znaczące dla ochrony dziedzictwa kulturowego województwa:

- 1) nie zaprzepaścić posiadanych przez województwo możliwości wynikających z położenia, tradycji, istniejącego potencjału środowiska przyrodniczego, walorów społecznych i gospodarki,
- 2) chronić posiadane dobra, efektywnie je wykorzystywać, a równocześnie w miarę możliwości je pomnażać oraz poprawiać ich jakość.

Zasadniczym celem dla kształtowania polityki przestrzennej województwa wielkopolskiego jest harmonijny, zrównoważony rozwój całego terytorium poprzez poprawę jakości zagospodarowania przestrzennego i wzrost wewnętrznej spójności województwa. Jedną z zasadniczych kategorii, do której sprowadzić można cele zagospodarowania przestrzennego województwa jest tworzenie warunków do poprawy jakości życia i rozwoju zrównoważonego, które sprowadzają się m.in. do zachowania właściwych proporcji między elementami zagospodarowania przestrzennego i poprawę walorów estetycznych struktur przestrzennych i krajobrazu.

Za główne zasady zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego przyjęto m.in.

- 1) tworzenie warunków do współistnienia środowiska przyrodniczego i zurbanizowanego,
- 2) zachowanie dziedzictwa kulturowego i wpisanie go w struktury przestrzenne i otaczający krajobraz.

W planie wojewódzkim przyjęto, że w zagospodarowaniu przestrzeni w odniesieniu do ochrony dziedzictwa kulturowego nie powinno się przekraczać następujących wskazań:

- 1) w obszarach chronionego krajobrazu nie powinno się lokalizować obiektów i urządzeń zakłócających w drastyczny sposób walory kulturowe,
- 2) ochronie podlegają obiekty cenne kulturowo, wymagające bezwzględnego zachowania dla przyszłych pokoleń oraz ich bezpośrednie otoczenie, w którym nie powinny być lokalizowane obiekty nieprzystosowane architektonicznie i funkcjonalnie,
- 3) w strefach ochrony konserwatorskiej zagospodarowanie winno odbywać się na warunkach określonych przez służby konserwatorskie,
- 4) strefy ochrony widokowej (osie widokowe, ciągi widokowe, dominanty przestrzenne, panoramy) powinny być wyznaczone poprzez stosowne zapisy oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Jak już to wyżej wskazano generalnym celem zagospodarowania przestrzeni województwa wielkopolskiego jest zrównoważony rozwój całego terytorium, łączący w sobie ład społeczny, ład ekonomiczny, ład ekologiczny i ład przestrzenny.

Ład przestrzenny można uzyskać m. in. przez:

- 1) dobre rozpoznanie prawideł tradycyjnego kształtowania przestrzeni miejskich i zastosowanie ich na nowo; formuła przywracania przestrzeni miejskiej musi uwzględniać możliwości wszelkich kreacji, a nowoczesne budynki o dobrej architekturze nie powinny być traktowane jako niepożądane, ale jako potencjalne wzbogacenie dziedzictwa kulturowego,
- 2) przestrzeganie wytycznych konserwatorskich w zakresie nie tylko poszczególnych obiektów objętych ochroną, ale również zasad zagospodarowania zabytkowych układów urbanistycznych,
- 3) „odkrycie” lokalnej architektury wiejskiej i zapewnienie możliwości wprowadzenia tradycyjnych gabarytów, form dachów, detali i rozwiązań materiałowych do obiektów o współczesnych standardach; nurt architektury regionalnej nie może mieć prawa wyłączności, ale powinien stanowić ważny wyróżnik przy kształtowaniu specyfiki lokalnej,
- 4) ochronę krajobrazu, a w rejonach o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych wykluczenie realizacji obiektów, które charakterem (gabaryty, powierzchnia zajmowanego terenu, rodzaj prowadzonej działalności) kolidują z otoczeniem.

Dla kształtowania przestrzeni miejskiej przyjęto m. in. następujące zasady:

- 1) ochrona dziedzictwa kulturowego, tożsamości i tradycyjnych elementów środowiska miejskiego, takich jak: zabytkowe dzielnice, budynki, dominanty przestrzenne, panoramy, tereny zielone i tereny otwarte; respektowanie zaleceń wynikających z przepisów ochronnych i poszerzenie zakresu ochrony prawnej,
- 2) wykorzystywanie atutów wynikających z ukształtowania terenu, osi widokowych, dominant przestrzennych, panoram,
- 3) w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podnoszenie wymogów architektury w stosunku do obiektów realizowanych na obszarach śródmieść oraz w pobliżu terenów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych,
- 4) podejmowanie opracowań dotyczących rewaloryzowania zabytkowych dzielnic.

Dla kształtowania obszarów wiejskich przyjęto m. in. następujące zasady:

- 1) ochrona charakterystycznych układów ruralistycznych oraz zespołów sakralnych, pałacowo-parkowych, folwarków, ochrona zabytkowych budynków mieszkalnych, gospodarczych, wiatraków, remiz, szkół, kuźni, młynów, gorzelnii i innych elementów specyficznych dla architektury wiejskiej np. kapliczek i krzyży,
- 2) poszanowanie kształtowanej tradycyjnie różnorodności form osadnictwa wiejskiego w poszczególnych rejonach,
- 3) twórcze wykorzystywanie wzorców architektury lokalnej przy formułowaniu warunków dla projektowanej zabudowy, odwoływanie się do architektury regionalnej Wielko-

polski, preferowanie rodzimych materiałów budowlanych oraz tradycyjnych elementów małej architektury takich jak drewniane płoty, podmurówki z kamienia naturalnego, itp.

Dla kształtowania otwartych przestrzeni przyjęto następujące zasady:

- 1) zakaz wznoszenia w pobliżu jezior, rzek, kanałów, krajobrazowych punktów widokowych lub na terenach o szczególnych walorach krajobrazowych obiektów budowlanych naruszających walory krajobrazowe i uniemożliwiających dostęp do nich,
- 2) wprowadzenie zieleni osłonowej wokół istniejących i projektowanych obiektów kolizyjnych w stosunku do krajobrazu,
- 3) narzucanie ograniczeń w sytuowaniu reklam, wykluczenie ich z miejsc o ciekawej ekspozycji.

Dla kształtowania przestrzeni wokół miejsc cennych kulturowo przyjęto następujące zasady:

- 1) dostosowanie zagospodarowania do masowego ruchu turystycznego i pielgrzymkowego (hotele, campingi, gastronomia, parkingi, itp.),
- 2) ograniczenie działalności gospodarczej do nie kolidującej z wiodącą funkcją miejsca, a wspieranie działalności związanej z obsługą turystów czy pielgrzymów,
- 3) izolowanie tych miejsc od bezpośredniego styku z współczesnym zainwestowaniem, zachowanie niezbędnej otwartej przestrzeni w celu lepszego ich wyeksponowania.

Uznano następujące zasady w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:

- 1) podstawową zasadą pozwalającą na zachowanie dóbr kultury dla przyszłych pokoleń jest bezwzględne przestrzeganie obowiązującego w tym zakresie prawa, tj. przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 2) ochrona krajobrazu kulturowego może być realizowana poprzez właściwe zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

2.1.3. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka związana jest z dziedzictwem kulturowym

W Strategii rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim, przyjętej w 2007 r., wśród priorytetów i celów rozwoju turystyki w województwie wskazane zostały główne pola strategiczne, w których generują i kumulują się procesy rozwojowe i działalność w dziedzinie turystyki. Wskazane pola strategiczne mają stanowić główne obszary wieloletnich i docelowych działań zmierzających do osiągnięcia celu nadrzędnego w turystyce wielkopolskiej. Do priorytetów rozwojowych zaliczono rozwój walorów turystycznych. Celem strategicznym jest tu podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez lepszą ochronę, ekspozycję i organizację zasobów kulturowych i przyrodniczych. Dwa cele operacyjne odnoszą się wprost do obiektów zabytkowych:

- wytyczenie i zagospodarowanie historycznych tras zwiedzania w centrach zabytkowych oraz przystosowania zespołów rezydencjonalnych i sakralnych do po-

trzeb ruchu turystycznego o charakterze krajoznawczym i pielgrzymkowym,

- wykorzystanie i adaptacja budowli zabytkowych na turystyczne obiekty usługowe.

Dokumentem w całości poświęconym problematyce związanej z ochroną dziedzictwa kulturowego jest Wielkopolski wojewódzki program opieki nad zabytkami na lata 2008-2011 przyjęty Uchwałą Nr XVIII/243/07 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2007 r.

3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy wpisane do rejestru zabytków

Do najcenniejszych zabytków na terenie gminy wpisanych do rejestru zabytków należą:

BUDZISŁAW GÓRNY – zespół dworski

- a) dwór, mur., 1920-1922 r.

Rejestr zabytków Nr A-446/187 z 6.09.1990 r.

- b) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-446/187 z 6.09.1990 r.

BUDZISŁAW KOŚCIELNY – wiatrak koźlak, drewniany, 1858 r.

Rejestr zabytków Nr A-368/110 z 10.12.1984 r.

BUDZISŁAW KOŚCIELNY – cmentarz katolicki – 4 kwatery

Rejestr zabytków Nr A-517/258 z 14.06.1995 r.

DANKÓW – zespół dworski

- a) dwór, mur., poł. XIX w., rozb. XIX/XX w.

Rejestr zabytków Nr A-283/25 z 30.04.1984 r.

- b) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-283/25 z 30.04.1984 r.

JABŁONKA – park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-282/24 z 30.04.1984 r.

KLECZEW – układ urbanistyczny, XIV-XIX w.

Rejestr zabytków Nr 478/WIkp/A z 16.03.2007 r.

KLECZEW – kościół par. p.w. św. Andrzeja, mur., prezb. XV w., korpus XVI w., dobud. kruchty 1866-1872 r.

Rejestr zabytków Nr A-65/47 z 1.02.1965 r.

KLECZEW – cmentarz katolicki – 7 kwater

Rejestr zabytków Nr A-516/257 z 13.06.1995 r.

KLECZEW – dom nr 17, pl. Kościuszki, mur., 1 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-169/1038 z 21.03.1970 r.

KLECZEW – dom nr 18, pl. Kościuszki, mur., 1 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-170/1039 z 21.03.1970 r.

KLECZEW – dom nr 21, pl. Kościuszki, mur., 1 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-171/1040 z 21.03.1970 r.

KLECZEW – dom nr 2, ul. Toruńska, mur., 1 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-172/1041 z 21.03.1970 r.

KLECZEW – dom nr 5, pl. Wolności, mur., 1 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-168/1037 z 21.03.1970 r.

NIEBORZYN – pozostałości zespołu dworskiego

- a) oficyna, mur., 1910-1912

Rejestr zabytków Nr A-285/27 z 30.04.1984 r.

- b) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-285/27 z 30.04.1984 r.

SŁAWOSZEWEK – zespół dworski

- a) dwór, mur., 1882-1884 r.

Rejestr zabytków Nr A-286/28 z 30.04.1984 r.

- b) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-286/28 z 30.04.1984 r.

ZŁOTKÓW – kościół par. p.w. Imienia NMP, mur., 1880 r.

Rejestr zabytków Nr A-503/244 z 4.05.1994 r.

3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków

ALINOWO

CMENTARZ EWANGELICKO - AUGSBURSKI, ok. poł. XIX w., nieczynny

JABŁONKA

DWÓR, ob. dom nr 49, mur., 2 poł. XIX w.

KAMIONKA

CMENTARZ EWANGELICKO – AUGSBURSKI, 2 poł. XIX w.,
nieczynny

KLECZEW

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. ANDRZEJA

- a) dzwonnica, mur., ok. 1947 r.,
- b) ogrodzenie z bramą, mur., 1 poł. XX w.,
- c) plebania, mur., 2 poł. XIX w., rozb. 1907 r.,
- d) organistówka, mur., 1933-1934 r.

KAPLICZKA, ul. Ogrodowa, mur., 1948 r.

KAPLICZKA, ul. Warszawska, mur., 1948 r.

SYNAGOGA, ob. kino, mur., 1853-1868 r., przeb. XX w.

SĄD GRODZKI, ob. biblioteka, mur., 1928-1929 r.

SZKOŁA, pl. Piłsudskiego, mur., ok. 1930 r.

ul. Kościelna

DOM NR 2, mur., ok. 1865

DOM NR 7, mur., 1 poł. XIX w., przebud. 1998 r.

DOM NR 12, mur., 1 poł. XIX w., przebud., 1917 r.

DOM NR 15, mur., 1935 r.

DOM NR 17, mur., ok. poł. XIX w.

pl. Kościuszki

DOM NR 1, mur., ok. 1930 r.

DOM NR 5, mur., 1943-1944 r.

DOM NR 13, mur., k. XIX w.

DOM NR 14, mur., XIX/XX w.

DOM NR 15, mur., XIX/XX w.

DOM NR 16, mur., XIX/XX w.

DOM NR 18 a, mur., 1 poł. XIX w.

DOM NR 19, mur., ok. poł. XIX w.

DOM NR 20, mur., XIX/XX w.

ul. Leśna

DOM NR 3/5, mur., ok. 1935 r.

DOM NR 38, mur., 1928 r.

ul. Okrzei

DOM NR 2, mur., k. XIX w.

DOM NR 3, mur., ok. 1903 r.

DOM NR 4, mur., pocz. XX w.

DOM NR 6, mur., k. XIX w.

DOM NR 7, mur., ok. 1914 r.

DOM NR 10, mur., XIX/XX w.

DOM NR 14, mur., 1929 r.

pl. Piłsudskiego

DOM NR 4, mur., 1865 r., przebud. XX w.

DOM NR 8, mur., poł. XIX w., przebud. XX w.

ul. Poznańska

DOM NR 3, mur., 1937 r.

DOM NR 6, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 9, mur., XIX/XX w.

DOM NR 10, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 12, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 14, mur., ok. 1900 r.

DOM NR 17, mur., 1 poł. XIX w.

DOM NR 18, mur., ok. 1900 r.

DOM NR 19, mur., 1 poł. XIX w.

DOM NR 21, mur., pocz. XX w.

DOM NR 28, mur., 2 poł. XIX w., przebud. 1925 r.

DOM NR 29, mur., ok. 1900 r.

DOM NR 30, mur., 1914-1916 r.

DOM NR 34, mur., 1928 r.

DOM NR 35, glin.-mur., poł. XIX w.

ul. Stodolna

DOM NR 2, glin.-mur., 2 poł. XIX w.

ul. Toruńska

DOM NR 6, mur., ok. 1930 r.

DOM NR 45, glin., pocz. XX w.

ul. Warszawska

DOM NR 1, mur., 2 poł. XIX w.

DOM NR 3, mur., XIX/XX w.

DOM NR 10, mur., ok. 1935 r.

DOM NR 14, mur., 1 poł. XIX w., przebud. XX w.

DOM NR 22, szach., ok. poł. XIX w.

pl. Wolności

DOM NR 1, mur., k. XIX w.

DOM NR 4, mur., k.XIX w., przebud., 1979 r.

BROWAR, ul. Leśna, mur. 1913 r.

KUŹNIA, ul. Toruńska, mur., 1932 r.

MARSZEWO

PARK KRAJOBRAZOWY, 2 poł. XIX w.

MIKOŁAJEWO

KAPLICZKA, mur., 1948 r.

MIŁACZEW

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY

a) dwór, ob. dom nr 27, mur., 1905-1908 r.

b) obora, ob. chlewnia, mur., ok. 1920 r.

c) kurnik, ob. magazyn, mur., ok. 1920 r.

SŁAWOSZEWEK

KAPLICZKA, mur., 1 poł. XX w.

SŁAWOSZEWO

KAPLICZKA, mur., 1948 r.

STOGI

CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, 2 poł. XIX w.,
nieczynny

TRĘBY STARE

KAPLICZKA, mur., 1958 r.

WOLA SPŁAWIECKA

KAPLICZKA, mur., 1 poł. XX w.

DWÓR, mur., 1933 r.

ZŁOTKÓW

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. IMIENIA NMP

a) dzwonnica, mur., k. XIX w.,

b) plebania, mur. k. XIX w.

CMENTARZ KATOLICKI, 2 poł. XIX w., czynny

3.3. Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy

Zabytki ruchome na terenie gminy Kleczew to wyposażenie kościołów. Większość obiektów z wyposażenia gotyckiego kościoła par. p.w. św. Andrzeja w Kleczewie pochodzi z XVIII w. Obiekty zewidencjonowane, nie są wpisane do rejestru zabytków.

Kościół par. p.w. Imienia NMP w Złotkowie posiada w swoim wyposażeniu nieliczne obiekty zabytkowe pochodzące z przełomu XVII i XVIII w. nie wpisane do rejestru zabytków. Z dawnego wystroju zachowały się w prezbiterium fragmenty oryginalnej, XIX-wiecznej polichromii.

Niewielki zbiór zabytków ruchomych, pochodzących z poprzedniego kościoła, zniszczonego w czasie II wojny światowej, znajduje się w wyposażeniu nowego kościoła par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Budzistawiu Kościelnym. Obiekty zewidencjonowane nie są wpisane do rejestru zabytków.

3.4. Krajobraz kulturowy – obszarowe wpisy do rejestru zabytków (układy urbanistyczne, parki kulturowe, parki krajobrazowe)

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze (art. 3, pkt 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W celu jego ochrony oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej, cyt. Ustawa przewiduje ochronę poprzez wpis do rejestru zabytków cennych kulturowo struktur przestrzennych – układów urbanistycznych, ruralistycznych, krajobrazów kulturowych. Ochrona krajobrazu kulturowego powinna być komplementarna dla form ochronnych krajobrazu przyrodniczego wynikających ze stosownych przepisów o ochronie przyrody.

Do rejestru zabytków pod numerem 478/Wlkp./A decyzją Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 16 marca 2007 r. wpisany został historyczny układ urbanistyczny miasta Kleczewa. Teren ukształtowany w średniowieczu z elementami rozwiniętymi w XVIII w. oraz w XIX i pocz. XX w. obejmuje:

- nawarstwienia kulturowo-osadnicze od czasów pradziejowych po okres nowożytny,
- znajdujący się w centrum Rynek (pl. T. Kościuszki),
- układ ulic w centrum miasta, stanowiących granicę średniowiecznej lokacji: Warszawska, Stodolna, Kościelna,
- ulice odchodzące od centrum: Nowa, Konińska, Stanisława Okrzei, pl. Wolności, Targowa, Wjazdowa,

- ulice skrajne okalające zespół: 600-lecia, Poznańska,
- cmentarz katolicki i kościół p.w. św. Andrzeja,
- zabudowę mieszkalną przy wyżej wymienionych ulicach, o przeważającym typie domów parterowych z dachami dwuspadowymi.

Dobry stan zachowania poszczególnych elementów układu przestrzennego: ulic, placów, podziałów gruntów, architektury sakralnej i mieszkalnej oraz wyraźna czytelność ich genezy widzianej w szerokim kontekście rozwoju gospodarczo-społecznego Wielkopolski w czasie reformy państwa w średniowieczu, a także w kontekście dalszych przekształceń w wiekach późniejszych, szczególnie w końcu XVIII wieku i w wieku XIX, stawia historyczny ośrodek miejski w grupie cennych zespołów współtworzących dziedzictwo kulturowe kraju.

3.5. Zabytki archeologiczne

3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy

Na terenie gminy Kleczew nie ma stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

3.5.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej

Na terenie gminy Kleczew znajdują się obiekty o własnej formie krajobrazowej.

Pierwszy z nich to grodzisko w miejscowości JANOWO-KOZIEGŁOWY o chronologii VI-V w. p.n.e.

Gródek położony jest na półwyspie w północnej partii Jeziora Koziegłowskiego na południowy-zachód od zabudowań wsi. Stanowisko ma kształt pierścieniowaty, o kształcie zbliżonym do owalu 130x100 m, wały dochodzą obecnie do wysokości 5 m. Wał, o nasypie ziemnym oraz piaszczysto-gliniastym, posiadał konstrukcję przekładkową, umocnioną od zewnątrz ukośnie wbitymi palami. Zewnętrznym, zachodnim skrajem wyspy biegła droga drewniana, zasłonięta od strony jeziora kilkoma rzędami ostrokołu. Prowadziła ona do zlokalizowanej w zachodniej części wału bramy. Szerokość bramy wynosiła około 3,6 m. Na majdanie nie stwierdzono

śladów stałej zabudowy. Wskazuje to na fakt, że gród miał charakter schroniskowy. Gród został zdobyty i spalony podczas walki. Kilkanaście niedopalonych szkieletów kobiet i dzieci świadczy, że walka miała charakter bezpardonowy. Pod zwałiskiem bramy odkryto szkielet mężczyzny i konia – być może najeźdźcy. Brak elementów uzbrojenia nie pozwala na określenie przynależności etnicznej i kulturowej napastników.

Teren grodziska został wykorzystany po raz drugi na niewielką osadę we wczesnym średniowieczu.

Do innych stanowisk o własnej formie krajobrazowej należą grobowce megalityczne („kujawskie”), których pozostałości zarejestrowano w Zberzynie i Zberzynku (obecnie Wola Sławiecka).

3.5.3. Zestawienie liczbowe stanowisk archeologicznych zewidencjonowanych i wpisanych do rejestru zabytków, łącznie z ich funkcją oraz krótką analizą chronologiczną (opis koncentracji stanowisk archeologicznych – uwarunkowania fizjograficzne)

Obszar gminy Kleczew został rozpoznany archeologicznie w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) w latach 1983-89 AZP to program badawczy obejmujący swym zasięgiem terytorium całej Polski. Pozwala na dokładne rozpoznanie zasobów archeologicznych. W swych dotychczasowych założeniach obejmuje bowiem 2 etapy badawcze: 1. kwerendę archiwalną w muzeach, instytucjach publicznych i publikacjach, 2. badania powierzchniowe.

Należy jednak pamiętać, że baza danych AZP jest bazą otwartą. Dołączane są do niej ciągle nowe informacje pochodzące z kolejnych badań czy też weryfikacji badań wcześniejszych.

W związku z powyższym dokumentacja stanowisk archeologicznych utworzona metodą AZP jest źródłem najbardziej aktualnej wiedzy o terenie.

Na terenie gminy Kleczew zewidencjonowano 511 stanowisk archeologicznych.

Natomiast ogólna liczba faktów osadniczych wynosi 757 co zostało zaprezentowane w tabelce poniżej.

stanowiska o własnej formie krajobrazowej			cmentarzyska płaskie	cmentarzyska kurhanowe	osady	ślady osadnicze	skarby	Ogółem fakty osadnicze
dwory	grodziska	fortyfikacje ziemne	4	3	170	577	2	757
0	1	0						

TAB. 1. Zestawienie dziedzictwa archeologicznego na terenie gminy Kleczew

Teren gminy Kleczew położony jest na granicy dwóch regionów: wielkopolskiego i kujawskiego. Obszar gminy wschodzi w skład Pojezierza Gnieźnieńskiego. W granicach gminy leży: jezioro Budziszawskie, Jezioro Anastazewskie, Jezioro Koziegłowy, Jezioro Stępa. Wśród cieków wodnych znajdują się, należące do zlewni rzeki Warty: Struga Kleczewska, Kanał Budziszawski, Struga Ostrowicka. Gminę przeci-

nają dwa pasma rynien polodowcowych (pierwsze – pasmo rozlewisk ciągnących się od Kopydłowa w gminie Wilczyn aż do Kleczewa, z której wypływa Struga Kleczewska; drugie – rynna kamionkowsko-koziegłowska, zakończona jeziorem o tej samej nazwie, z której wypływa Struga Biskupia) obecnie w postaci szeregu oczek wodnych częściowo zarośniętych i zdegradowanych, które niegdyś stanowiły jednak istotny element naturalnego krajobrazu.

Gmina znajduje się na wysokości ponad 100 m n.p.m. Najwyższy naturalny punkt wysokościowy (115 m n.p.m.) znajduje się w Sierniczu Małym, tuż za granicą gminy.

Niewielką część powierzchni gminy zajmują lasy (1,371%). Związane jest to z działalnością kopalni węgla brunatnego. Niewielkie kompleksy leśne występują na skrajach gminy: w okolicach Kleczewa – stanowiące skraj dawnej puszczy Kazimierskiej i na terenie sołectwa Adamowo nad jeziorem Budzistawskim.

Początki kształtowania się osadnictwa grup ludzkich na terenie gminy sięgają starszej epoki kamienia – paleolitu. Grupy ludzkie, które wówczas dotarły na teren dzisiejszej gminy Kleczew to gromady łowców podążających za przemieszczającymi się sezonowo na osi północ-południe reniferami. Ślady ich pobytu przetrwały w postaci skupisk wyrobów krzemienych (rylce, drapacze, liściaki, rdzenie), między innymi z okolic Nieborzyzna i Kleczewa.

Neolit (młodsza epoka kamienia) przynosi rewolucyjną zmianę w historii ludzkości. Dotychczasowa gospodarka przyswajająca dzięki opanowaniu uprawy ziemi i hodowli zwierząt, została zastąpiona przez gospodarkę wytwarzającą. Wraz z osiadłym trybem życia pojawiły się takie wynalazki jak: stałe budownictwo mieszkalne i gospodarcze, umiejętność lepienia i wypalania naczyń glinianych, znajomość tkactwa itp.

Większe skupiska ludzkie z okresu neolitu na terenie gminy Kleczew wiążą się z kulturą pucharów lejkowatych. Ówczesna ludność zamieszkiwała niewielkie osady, położone na łagodnych stokach wydmowych wzniesień. Charakterystyczną cechą tej kultury w zakresie obrządku pogrzebowego były monumentalne grobowce megalityczne („kujawskie”) w postaci długiego (do 130 m), trójkątnego (o podstawie do 15 m) kopca obstawionego wielkimi kamieniami. Pochówki w obudowie kamiennej znajdowały się pod nasypem grobowca. Warto w tym miejscu wspomnieć znacznym nagromadzeniu takich grobowców na terenie gminy Kleczew i gmin sąsiednich (Wilczyn, Skulsk, Ślesin). Na skupisko bezkomorowych grobowców typu kujawskiego kultury pucharów lejkowatych w okolicach miejscowości Kleczew pierwszy zwrócił uwagę E. Raczyński w pierwszej połowie XIX w. (ponad 150 obiektów). Gdzie dokładnie były zlokalizowane te cmentarzyska nie jest jasne. Ich pozostałości zostały usunięte w wyniku działalności rolniczej oraz kopalnianej (kopalnia węgla brunatnego). Działająca w latach 50-tych XX wieku ekspedycja Muzeum Archeologicznego w Poznaniu zarejestrowała cmentarzyska w Zberzynie, Zberzynku (obecnie Wola Splawiecka) i Rostoce oraz zanotowała informacje o zniszczonym cmentarzysku w Splawcach (Złotków). Badania wykopaliskowe prowadzone były dotychczas jedynie na cmentarzyskach w Zberzynku (st. 4) w latach 1956-1957, w Zberzynie (st. 3a, grobowiec IV) w roku 1979 oraz na st. 5 w Zberzynie w roku 2006. Zgodnie z ostatnimi badaniami archiwalnymi i terenowymi zarejestrowano w sąsiedztwie Kleczewa 11 cmentarzysk (łącznie prawdopodobnie ok. 22 grobowców). Wszystkie cmentarzyska skupiają się między rynną Gopla i Jeziora Ślesińskiego od wschodu a rynną jezior Wilczyńskiego i Powidzkiego od zachodu. Badania powierzchniowe prowadzone w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski ujawniły na tym terenie ponad 550 stanowisk związanych z kulturą pucharów lejkowatych. Około 520 z nich zlokalizowana jest na północ od równoleżnika wyznaczonego przez Kleczew (dobre, czarne gleby preferowane przez rolnictwo), a jedynie ok 40 stanowisk zarejestrowano na południe od Kleczewa. Aktualnie obserwo-

wana dyspersja cmentarzysk megalitycznych kleczewskiego mikroregionu osadniczego kultury pucharów lejkowatych mogłaby wskazywać na to, że grobowce spełniały funkcję „kamieni granicznych” otaczających centrum mikroregionu. Prawie wszystkie ulokowane są na obrzeżach płata czarnych gleb. Być może były symbolizowały one prawo do wykorzystania gospodarczego tego terenu oraz były znakiem chęci odcięcia się od wszystkiego, co obce, wrogie. Funkcje te grobowce mogły pełnić poprzez oddziaływanie na świadomość swoimi nadnaturalnymi właściwościami, jako miejsce kultu – domy zmarłych przodków. Oddziaływania te potęgowały dodatkowo ich znaczne rozmiary, imponująca megalityczna obstawa i eksponowane położenie.

Mniej liczne są natomiast ślady obecności na naszych terenach kultury amfor kulistych rozwijającej się prawie równoległe z kulturą pucharów lejkowatych. Znamy kilkadziesiąt osad tej kultury oraz grób skrzynkowy z Woli Splawieckiej.

Z końca neolitu znamy zaledwie kilka punktów osadniczych na omawianym terenie. Są to ślady bytności przedstawicieli kultur: ceramiki grzebykowo-dołkowej i ceramiki sznurowej.

Z upowszechnieniem się nowego materiału (brązu) wiąże się dalszy rozwój gospodarczo-cywilizacyjny w epoce brązu. Docierał on na nasze tereny drogą wymiany z południa Europy, zwiększając rolę handlu i powodując przenikanie się wpływów.

Wczesna epoka brązu jest na terenie gminy słabo reprezentowana. Znamy tylko kilka stanowisk z tego okresu w okolicach Kleczewa.

Wzrost osadnictwa widoczny jest natomiast w środkowym i późnym okresie epoki brązu. Zaczęła się wówczas rozwijać na ziemiach polskich kultura łużycka, zaliczana do wielkiego kompleksu kultur popielnicowych, rozprzestrzeniających się stopniowo z centrum naddunajskiego na rozległe tereny Europy. Osadnictwo kultury łużyckiej na terenie gminy jest bogato reprezentowane. Cmentarzysko wykorzystywane przez miejscową ludność odkryto w okolicach Kleczewa. Z okolic Janowo-Dankowa pochodzi brązowy nagolennik ze stykającymi się końcami znaleziony w torfie.

W VII w p.n.e. rozpoczyna się na ziemiach polskich epoka żelaza. Obok wyrobów brązowych, których udział systematycznie maleje, pojawiają się wówczas wyroby żelazne.

Pod koniec okresu halsztackiego rozpoczyna się stopniowy rozkład kultury łużyckiej, spowodowany prawdopodobnie kryzysem gospodarczym wywołanym pogorszeniem się klimatu oraz zbyt dużym wyeksploatowaniem środowiska naturalnego. Dodatkowym czynnikiem destabilizacyjnym był najazd Scytów. Osłabiona ludność kultury łużyckiej była stopniowo podbijana lub kolonizowana przez pokrewne im ludy tworzące kulturę pomorską. Z terenu gminy znamy kilka osad tej kultury oraz cmentarzysko podkloszowe w Zberzynie (obecnie prawdopodobnie zniszczone)

Początek wieku IV p.n.e. wiąże się z masowym upowszechnieniem się żelaza jako podstawowego surowca, ujednolicenia używanych ozdób, narzędzi, broni, przedmiotów codziennego użytku. Na terenie ziem polskich wykształciła się

wówczas tzw. kultura przeworska. Miało to miejsce w późnym okresie lateńskim (młodszy okres przedrzymski). Rozwijała się ona następnie w kolejnym okresie – wpływów rzymskich. Na obszarze naszej gminy notujemy kilkadziesiąt stanowisk kultury przeworskiej.

Na przełomie IV i V w. n.e. większość obszarów ziem polskich przeżywa głęboki kryzys kulturowy, osadniczy i gospodarczy. Związane jest to prawdopodobnie załamaniem się dotychczasowej sytuacji politycznej Europy w wyniku najazdu Hunów. Najazd ten wywołał masowe przesunięcia ludności zamieszkującej jej środkową część oraz zlikwidował wpływ Cesarstwa Rzymskiego. Rozpoczął się okres wędrówek ludów. Bezpośrednim tego skutkiem było zahamowanie trwającego kilka wieków rozwoju gospodarczego i społecznego na ziemiach polskich. Dotychczas nie udało się stwierdzić ciągłości osadnictwa w okolicach Kleczew.

Począwszy od VI w. n. e. wkraczamy w nowy okres dziejów zwany wczesnym średniowieczem. Gęstość osadnictwa w tym okresie jest raczej niewielka.

Znaczny rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy zaczął się w wieku VIII. W ciągu IX i X wieku kształtowały się podstawy terytorialne państwa polskiego. Powstały wówczas grody – siedziby przedstawicieli władzy, ośrodki gospodarcze i załazki przyszłych miast. Widoczne jest faz powstawania grodów: okres plemienny, kiedy grody skupiają się w Wielkopolsce zachodniej i południowo-zachodniej; następnie w czasie bezpośrednio poprzedzającym okres formowania państwa grody powstają w środkowej i północno-wschodniej Wielkopolsce; sieć grodów rozrasta się następnie przynajmniej w trzech fazach w miarę poszerzania się terytorium państwa piastowskiego.

Natomiast z okresu nowożytnego pochodzi skarb monet znaleziony na terenie przykościelnym w Kleczewie. Skarb znaleziony między dzwonnica a murem ogrodzenia przykościelnego zawierał 54 monety. Były to: krzyżówka XIV-wieczna, denar jagielloński z wieku XV oraz monety z wieku XVII-tego.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

4.1. Stan zachowania i obszary największego zagrożenia zabytków

4.1.1. Stan zachowania zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków

Z Raportu o stanie zabytków w gminie Kleczew opracowanego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków Delegaturę w Koninie w 2004 roku wynika, iż najlepiej zachowane są obiekty będące własnością kościoła. W dość dobrym stanie znajdują się obiekty prywatne, w zdecydowanej większości są to domy mieszkalne. W najgorszej sytuacji znajdują się zespoły dworsko-parkowe stanowiące własność komunalną.

Z obiektów wpisanych do rejestru zabytków najstarszym jest kościół par. p.w. św. Andrzeja w Kleczewie. Najstarsza część kościoła (prezbiterium) pochodzi z XV w., korpus z wieku XVI. Restaurowany w 1788 r. W latach 1866-1872 od zachodu dobudowano kruchtę. Budowla trójnawowa, sklepienia w prezbiterium gwiaździste, w nawie sklepienie żaglaste.

Była oszkarpowana. Kościół systematycznie remontowany, ważniejsze realizacje przeprowadzono w latach 1956, 1984-1987. W roku 1997 wymieniono więźbę i ceramiczne pokrycie dachu.

Parafia w Złotkowie erygowana była na początku XIV w. Istniał wówczas drewniany kościół p.w. św. Jana Chrzciciela. Obecny, murowany, wzniesiony został w 1880 r. Jego stan techniczny nie budzi większych zastrzeżeń. W latach 1992-1996 wymieniono zniszczoną więźbę dachową i pokryto dach blachą miedzianą, odnowiono wnętrze. W ostatnim czasie w całym kościele wymieniono posadzkę. Planowane są prace związane z odwodnieniem murów.

Do rejestru zabytków, pod Nr A-516/257 na podstawie decyzji z 13.06.1995 r., wpisanych jest siedem kwater cmentarza katolickiego w Kleczewie z najstarszymi zachowanymi nagrobkami oraz grobami o znaczeniu historycznym (zbiorkowa mogiła powstańców styczniowych, groby ofiar II wojny światowej). Cmentarz założony w poł. XIX w. Na uwagę zasługuje liczny, zróżnicowany gatunkowo starodrzew. Ogólny stan zachowania obiektu ocenić należy jako dobry, zalecane są prace porządkowe i pielęgnacyjne drzewostanu.

Do rejestru zabytków pod Nr A-517/258 na podstawie decyzji z dnia 14.06.1995 r. wpisane zostały cztery kwatery cmentarza katolickiego w Budziszławiu Kościelnym, w obrębie których znajdują się m.in. groby rodziny Grabskich i Nekanda-Trepków, właścicieli Budziszławia Górnego, rodziny Tylmanów, właścicieli Budziszławia Kościelnego oraz kwatery rodziny Lutostańskich, właścicieli majątku Nieborzyn, która ze względu na szczególne wartości historyczne i artystyczne wymaga podjęcia prac renowacyjnych.

Zespół dworsko-parkowy w Budziszławiu Górnym założony został w 2 poł. XIX w. przez Andrzeja Grabskiego i jego żonę Kazimierę z Krzymuskich. Ok. 1870 r. zostaje zbudowany dworek, drewniano-gliniany, wokół którego założono niezbyt rozległy, około 3 ha, park w stylu krajobrazowym. W 1917 r. majątek przechodzi w ręce Nekanda Trepki, który w latach 1920-1922 buduje w miejscu starego nowy, murowany dwór. Po wojnie, w wyniku parcelacji majątku, park wydzielono w tzw. resztówkę i wraz z dworem przeznaczono na mieszkania dla byłych robotników folwarcznych. W 1959 r. w budynku zlokalizowano ośrodek zdrowia i świetlicę wiejską, w roku 1979 szkołę podstawową. Od 1990 r. zespół jest własnością prywatną. Kolejny właściciel (od 2002 r.) rozpoczął w 2003 r. remont kapitalny dworu, zakończony w 2005 r. W złym stanie znajduje się otaczający go park. Częściowo uporządkowany w otoczeniu dworu, w pozostałych partiach bardzo zaniedbany, nie pielęgnowany przez kilkadziesiąt lat, fragmentami ulega sukcesji naturalnej zmieniając się w zbiorowisko leśne. Obiekt wymaga przeprowadzenia prac rewaloryzacyjnych.

Zespół dworsko-parkowy w Jabłonce założony ok. poł. XIX w., we władaniu rodziny Grabowskich, od pocz. XX w. Magielskich. Po wojnie budynek przeznaczono na mieszkania dla byłych robotników folwarcznych. Skromna rezydencja, pozabawiona przez lata właściwej opieki ze strony lokatorów straciła w znacznej części walory zabytkowe, a jej stan techniczny też nie jest najlepszy. W złym stanie znajduje się otaczający ją park założony w stylu krajobrazowym. Powierzchniowo zredukowany, z całkowicie zatartym układem

komunikacyjnym, przetrzebionym drzewostanem i zaniedbanym kompleksem wodnym wymaga pilnego podjęcia prac rewaloryzacyjnych.

Zespół dworsko-parkowy w Sławoszewku założony w 2 poł. XIX w., w posiadaniu, do wybuchu II wojny światowej, rodziny Chrzanowskich. Po wojnie nastąpiły największe zmiany w układzie całego założenia. Budynek dworu zasiedlony został pracownikami dawnego folwarku, którzy pobudowali w sąsiedztwie szereg zabudowań gospodarczych. Na terenie dawnego podwórza gospodarczego powstały nowe zabudowania użytkowane przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną. W północno-wschodniej części założenia parkowego pobudowano nowy budynek szkoły podstawowej, w części północno-zachodniej wielorodzinny dom mieszkalny. W wyniku tych działań układ przestrzenny całego założenia uległ całkowitemu zniekształceniu, znacznie zredukowany został drzewostan parkowy. Zachowane elementy układu parkowego w części południowej wymagają podjęcia prac rewaloryzacyjnych, które pozwoliłyby na choćby częściowe odtworzenie układu kompozycyjnego, wyeksponowanie starodrzewu, wzbogacenie gatunkowe drzewostanu nowymi nasadzeniami.

Zespół dworsko-parkowy w Dankowie powstał w 2 poł. XIX w., należał do rodziny Chrzanowskich. Wokół okazałego, murowanego dworu założono rozległy park w stylu krajobrazowym, ze zróżnicowanym drzewostanem, sadem owocowym i kompleksem wodnym. Na wschodnim i północnym skraju założenia wzniesiono zabudowania gospodarcze z częścią mieszkalną dla służby. Po wojnie założenie dworskie wyodrębniono w tzw. resztówkę, dwór przeznaczono na mieszkania dla byłych robotników folwarcznych, w części funkcjonował sklep. Rozebrano budynki gospodarcze, znacznie przetrzebiono drzewostan parkowy. W chwili obecnej stan obiektu jest katastrofalny.

Majątek w Nieborzynie był częścią rozległych dóbr budziławskich, należących do rodziny Suchorzewskich, a później Lutostańskich. W 1850 r. pobudowano okazały dwór, zakładając wokół niego park w stylu krajobrazowym z elementami regularnymi w postaci alei grabowych. Po wojnie majątek zostaje rozparcelowany. W 1950 r. rozebrano dwór, budując na jego miejscu nowy budynek szkolny. Zachowała się jedynie oficyna z lat 1910-1912 na północno-wschodnim skraju parku. W wyniku niewłaściwego użytkowania i braku pielęgnacji przez ostatnie dziesięciolecia, układ dróg wewnętrznych uległ zatarciu, a drzewostan parkowy znacznemu zubożeniu, zaniedbany jest również kompleks wodny.

Jednym z cenniejszych obiektów na terenie gminy, wpisanych do rejestru zabytków jest wiatrak koźlak w Budziławiu Kościelnym (własność prywatna). Zbudowany w 1858 r. w Kościanie, przeniesiony na obecne miejsce w 1926 r. Remontowany w 1973 i w 1977 r., użytkowany do lat 80 XX w., posiada pełne wyposażenie. Od lat nieużytkowany, niszczeje. Szansą na uratowanie wiatraka jest zakup obiektu przez Gminę Kleczew i jego remont.

4.1.2. Stan zachowania zabytków ruchomych

Zabytki ruchome stanowiące wyposażenie i wystrój obiektów sakralnych nie są wpisane do rejestru zabytków. Ich stan zachowania określić należy jako dobry. Konserwację wnętrza

i wyposażenia kościoła par. p.w. św. Andrzeja w Kleczewie przeprowadzono w 1986 r. W latach 1991-1996 odnowiono wnętrze i poddano konserwacji wyposażenie i wystrój kościoła par. p.w. Imienia NMP w Złotkowie.

Wszelkie prace przy obiektach nieruchomości i ruchomych wpisanych do rejestru zabytków wymagają pozwoleń konserwatora zabytków po uprzednim uzgodnieniu ich zakresu w Delegaturze Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Koninie.

4.1.3. Stan zachowania zabytków archeologicznych oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

Stanowiska archeologiczne podlegają stałym zagrożeniom. Z każdym rokiem, wraz z rozwojem techniki, intensyfikacją działalności przemysłowej, gospodarczej, rolniczej rośnie stopień ich zagrożenia oraz pojawiają się nowe.

W myśl art. 6 pkt 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568) wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece. Należy przy tym pamiętać, że zasięg stanowisk archeologicznych został wyznaczony na mapach na podstawie badań powierzchniowych. Jednak nie może on odpowiadać dokładnie zasięgowi występowania pozostałości osadnictwa pradziejowego pod ziemią. Dlatego należy traktować go zawsze orientacyjnie, może bowiem okazać się, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonego na podstawie obserwacji powierzchniowej, zasięgu stanowiska.

Najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych. Należy tutaj przypomnieć, że ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na każdego, kto zamierza realizować nowe zalesienia lub zmianę charakteru dotychczasowej działalności leśnej na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, obowiązek pokrycia kosztów badań archeologicznych oraz ich dokumentacji.

Dużym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są natomiast inwestycje budowlane i przemysłowe (zwłaszcza rozwój budownictwa mieszkalnego i przemysłowego oraz budowa dróg), nielegalna eksploatacja piasnic i żwirowni. Istotnym zagrożeniem jest również działalność rolnicza, zwłaszcza intensywna orka.

Do innego rodzaju zagrożeń należy działalność nielegalnych poszukiwaczy. Zagrożają oni przede wszystkim cmentarzyskom oraz stanowiskom o własnej formie krajobrazowej, jak grodziska czy fortyfikacje ziemne oraz pozostałości z okresu II wojny światowej.

Dlatego dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, na obszarach występowania stanowisk archeologicznych oraz w strefie ich ochrony, podczas inwestycji związanych z robotami ziemnymi, wymagane jest prowadzenie prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym pozwoleniem na badania archeologiczne Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków-Delegatury w Koninie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę lub przed rozpoczęciem prac ziemnych.

Również przebudowa układów urbanistycznych, ruralistycznych i założeń pałacowo-parkowych prowadzi często do naruszenia średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych. W związku z tym wszystkie prace ziemne wymagają jednoczesnego prowadzenia badań archeologicznych. Wyniki badań często stanowią jedyną dokumentację następujących po sobie faktów osadniczych na tym terenie. Pozwalają one skorygować, uszczegółowić i potwierdzić informacje uzyskane ze źródeł pisanych. Pozyskany w trakcie badań materiał ruchomy umożliwia uzupełnienie danych o kulturze materialnej mieszkańców.

4.1.4. Obszary największego zagrożenia dla zabytków w gminie

a) archeologicznych

PRZEDSIĘWZIĘCIE	MIEJSCE REALIZACJI	CZAS REALIZACJI
Bieżąca modernizacja dróg gminnych oraz budowa nowych nawierzchni bitumicznych	Teren gminy Kleczew	do 2010
Kontynuacja budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Kleczewie i Budziszawiu Kościelnym	Kleczew, Budziszaw Kościelny	do 2010
Budowa sieci kanalizacji na obszarach leżących w administracyjnych granicach gminy i Powidzkiego Parku Krajobrazowego	Budziszaw Górny, Marszewo, Budy, Adamowo, Tręby, Grabce	do 2010

W celu ochrony stanowisk archeologicznych oraz pradziejowych, średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych niezbędne jest uzgadnianie oraz wypełnianie przez inwestorów wymogów konserwatorskich zawartych w opiniach i decyzjach Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

b) nieruchomości

Przyjęcie olbrzymich obszarów w celu odkrywkowej eksploatacji złóż węgla brunatnego spowodowało zniekształcenie krajobrazu kulturowego gminy. Gmina utraciła swą tożsamość ukształtowaną w procesie historycznym. Przerwane zostały historyczne przebiegi ciągów komunikacyjnych. Miasto w ostatnim dziesięcioleciu uległo intensywnej urbanizacji, wprowadzono budownictwo wielkogabarytowe, powstały nowe osiedla mieszkaniowe w części południowej miasta. Również na skutek działalności kopalni nastąpiła likwidacja wielu wsi, a więc tradycyjnej zabudowy wiejskiej.

Przemieszczenia ludności, będące wynikiem II wojny światowej, doprowadziły do wyludnienia wielu wsi i przysiółków zamieszkałych, niekiedy od XVIII stulecia, przez ludność pochodzenia niemieckiego. W rezultacie, pozostałości poprzednich wspólnot, jakimi są cmentarze, ulegają powolnej i zdaje się nieodwracalnej zagładzie. Istniejące na terenie gminy nieczynne cmentarze ewangelickie we wsiach Alinowo, Kamionka i Stogi, pozostawione bez opieki niszczały, zarastały roślinnością, były systematycznie dewastowane i okradane z płyt nagrobnych.

a) ruchomych

Zabytki ruchome na terenie gminy, stanowiące wyposażenie obiektów sakralnych, są właściwie i prawidłowo chronione.

Na terenie gminy znajdują się bogate złoża węgla brunatnego. Zgodnie z koncesją geologiczną prowadzona jest eksploatacja złóż węgla brunatnego przez KWB „Konin” S.A. na łącznym obszarze 2432 ha. Wyróżnić można trzy odkrywki węgla brunatnego:

Józwin IIB – o powierzchni około 1320 ha. Eksploatacja tej odkrywki przewidziana jest na lata 2000-2019, a rekultywacja do roku 2040.

Kazimierz Północ – o powierzchni 1200 ha.

Józwin IIA – obecnie zakończono eksploatację węgla w okolicach miasta Kleczewa.

Ponadto w Strategii Rozwoju Gminy Kleczew wymieniono następujące przedsięwzięcia mogące stanowić zagrożenie dla stanowisk archeologicznych:

4.2. Uwarunkowania wynikające ze „Strategii Rozwoju Gminy Kleczew”

Strategia Rozwoju Gminy Kleczew opracowana w 2001 r. przyjęta została przez Radę Miejską Uchwałą Nr XXX/304/01 z dnia 8.11.2001 r.

Strategia Rozwoju Gminy uwzględnia ochronę dziedzictwa kulturowego, włącza ją w rozwój gminy zarówno w zakresie wykorzystania obiektów zabytkowych do celów turystycznych podnoszących jej atrakcyjność jak również promocję imprez kulturalnych, plenerowych i festynów związanych z tradycją tego regionu.

W rozdz. II „Raport o stanie gminy” pkt 2 “Tradycje historyczne i środowisko kulturowe” podkreślono wartość środowiska kulturowego, bogatych tradycji i zwyczajów dla rozwoju gminy, wskazując jednocześnie na zagrożenia dla krajobrazu kulturowego ze strony odkrywkowej eksploatacji węgla brunatnego. Zamieszczono wykaz obiektów objętych ochroną konserwatorską: zespoły dworsko-parkowe, sakralne, obiekty użyteczności publicznej, domy mieszkalne, cmentarze, miejsca pamięci narodowej, stanowiska archeologiczne.

4.3. Uwarunkowania wynikające z „Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta i Gminy Kleczew na lata 2007-2013”

Przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Kleczewie Nr XVII/133/04 z dnia 25.06.2004 r. Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta i Gminy Kleczew określił kierunki rozwoju gminy do 2013 r. formułując nadrzędny cel jakim jest stworzenie dobrych warunków do życia, pracy i wypoczynku dla mieszkańców i turystów. Realizowany on będzie m.in. poprzez zaspokojenie potrzeb mieszkańców we wszystkich dziedzinach życia, akty-

wizację działalności gospodarczej, ochronę środowiska przyrodniczego, ochronę dziedzictwa kulturowego, rozwój turystyki.

W rozdz. II „Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem planu” pkt 8 „Zabytki” wymieniono obiekty objęte ochroną konserwatorską. Wykaz zawiera wszystkie zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, najcenniejsze zabytki architektury i budownictwa figurujące w gminnej ewidencji zabytków oraz czynne cmentarze katolickie i nieczynne ewangelickie. Poniżej zamieszczono krótką charakterystykę (rys historyczny, najcenniejsze wyposażenie) obiektów sakralnych: gotyckiego kościoła p.w. św. Andrzeja w Kleczewie, kościoła p.w. Imienia NMP w Złotkowie z 1880 r. i współczesnego kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP w Budziszławiu Kościelnym.

W rozdz. III „Identyfikacja problemów na podstawie analizy SWOT” określono m.in. mocne strony rozwoju turystyki na terenie gminy w oparciu o liczne zabytki, w tym Sanktuarium Matki Boskiej w Złotkowie, niedalekie położenie gminy od Szlaku Piastowskiego i obiektów sakralnych Lichenia. Na rozwój turystyki ma wpłynąć również planowana na lata 2010-2013 odbudowa zespołu dworskiego w Dankowie.

4.4. Uwarunkowania wynikające ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kleczew zostało uchwalone przez Radę Miejską w Kleczewie Uchwałą Nr XXV/225/05 z dnia 29 kwietnia 2005 r.

Studium jako akt planowania kształtującego politykę przestrzenną gminy wyodrębnia cele, uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego, które doprowadzą do wykorzystania wszystkiego co cenne i niepowtarzalne dla rozwoju gminy. Należy tu wymienić walory przyrodnicze i krajobrazowe, wartości kulturowe, zasoby materialne i inicjatywy lokalne, jak również warunki wynikające z położenia gminy, jej powiązań administracyjnych i gospodarczych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy składa się z:

I. Tekstu zawartego w dwóch tomach zatytułowanych:

- 1) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kleczew – Diagnoza stanu istniejącego”,
- 2) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kleczew – Kierunki polityki przestrzennej”.

II. Części rysunkowej sporządzonej na planszy w skali 1:10000.

1) Diagnoza stanu istniejącego

W rozdz. VI „Struktura przestrzenna” pkt 1 „Dziedzictwo kulturowe” przedstawiono m.in. historię kształtowania się miasta Kleczewa, jego układ przestrzenny, gospodarkę, czasy wojenne, początki przemysłu wydobywczego. Poniżej zamieszczono, w układzie alfabetycznym, zabytki nieruchome figurujące w ewidencji zabytków oraz wpisane do rejestru zabytków, zawierając skrótową ocenę ich zachowania.

W rozdz. VII „Podstawy i kierunki rozwoju gminy Kleczew (Założenia)” sformułowano cel nadrzędny jakim jest podniesienie atrakcyjności regionu poprzez przywrócenie ład przestrzennego i prowadzenie aktywnej polityki gospodarczej w nawiązaniu do zasad zrównoważonego rozwoju. Ma on być realizowany poprzez promocję miejscowej gospodarki, poprawę jakości życia, ochronę dóbr kultury, ochronę środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie terenów i zasobów. Wskazano również na ważną rolę ład przestrzennego, tj. dostosowanie nowo projektowanych budynków do istniejącej struktury zabudowy w sensie formalnym i estetycznym. Najwyższe wskaźniki zabudowy (geometria dachu, ilość kondygnacji, intensywność zabudowy) dotyczą miasta Kleczewa, a szczególnie jego centrum.

Zwiększenie atrakcyjności gminy polegać będzie m.in. na promowaniu funkcji rekreacyjno-turystycznej, co bezpośrednio przyczyni się do wykorzystania istniejących walorów kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych, które do tej pory były w niedostatecznym stopniu wykorzystane i doceniane.

Reasumując, postulaty zawarte w niniejszym opracowaniu mają zapewnić rozwój aktywności w gminie w taki sposób, aby nie dopuścić do niekontrolowanej zabudowy w strefach chronionych, degradacji przestrzeni wartościowej w ujęciu walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych.

2) Kierunki polityki przestrzennej

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kleczew określiło cztery strefy o zróżnicowanych kierunkach i zasadach zagospodarowania przestrzennego:

- strefa osadnictwa,
- strefa rekreacji i turystyki,
- strefa przemysłowa,
- strefa terenów otwartych, w tym rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.

W ramach wyznaczonych stref wyróżniono obszary o zróżnicowanym sposobie użytkowania i zagospodarowania oraz ich waloryzację określającą stopień dopuszczalnych przekształceń, zgodnie z założonymi celami ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych, rehabilitacji i rewitalizacji terenów zdegradowanych oraz aktywizacji terenów osadniczych i usługowych w oparciu o dominujące funkcje rekreacyjne, turystyczne i sportowe, a także okresowo przemysłowe z uwzględnieniem przestrzeni publicznych i miejsc koncentracji aktywności przestrzenno-społecznej.

W rozdz. III „Kierunki polityki przestrzennej i zasady rozwoju infrastruktury technicznej” pkt 2 poświęcony został całości ochronie dziedzictwa kulturowego. Na wstępie przedstawiono główne kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, które powinny zmierzać do utworzenia spójnego systemu ochrony zespołów i obiektów historycznych oraz pojedynczych obiektów, mogących stanowić jedną z podstaw aktywizacji gospodarczej miasta i gminy Kleczew. Podkreślono potrzebę zachowania zabytków architektury, cmentarzy, kapliczek i krzyży przydrożnych oraz miejsc pamięci narodowej, świadczących o tożsamości regionu, a

jednocześnie będących ważnym elementem w promowaniu walorów gminy. Poniżej przedstawiono zasady ochrony konserwatorskiej:

1. Układ urbanistyczny Kleczewa

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej przedstawiono na rysunku Studium – Kierunki obowiązujące:

- historyczna linia zabudowy,
- historyczna parcelacja,
- tradycyjna gęstość zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zabudowy i zieleni,
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej.

Podstawowe działania projektowe w tym obszarze powinny zmierzać do pełnej rewitalizacji:

- układu przestrzennego tak wewnątrz jak i na zewnątrz zachowanego układu urbanistycznego,
- elementów oryginalnego uformowania zespołu historycznego,
- układu komunikacyjnego utrwalonego w tradycji do dzisiaj.

Należy dążyć do usunięcia obiektów pełniących funkcje gospodarcze i techniczne po zakończeniu procesu rewitalizacji całości, przeprowadzenia inwentaryzacji zieleni oraz opracowania programu funkcjonalnego wykorzystania zespołu historycznego. Postuluje się funkcje kulturowe, turystyczne i mieszkaniowe oraz turystyczno – biznesowo – oświatowe i administracyjne. Ponadto należy dokonać oceny krajobrazu miasta oraz jego panoram z podstawowych kierunków wlotowych z uwzględnieniem przedpola widokowego. Należy uwzględnić zabiegi korekcyjno – plastyczne w układzie zieleni oraz zabiegi maskujące (kurtyny zieleni) w miejscach dysharmonijnej zabudowy.

2. Założenia rezydencjonalno-parkowe i sakralne

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązują:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zieleni (pielęgnacja i uzupełnianie drzewostanu, zachowanie układów alejek, podtrzymywanie składu gatunkowego wg historycznych wzorów),
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu,
- w obrębie parków zabrania się stawiania ogrodzeń, budowania nowych obiektów oraz różnego rodzaju szop, a także prowadzenia prac porządkowych i doko-

nywania nowych nasadzeń bez zgody konserwatora zabytków.

Postuluje się zwrócenie uwagi na widok na zabytek – osie widokowe, ramowy układ zieleni, odpowiednie ukształtowanie sąsiadującej zabudowy.

3. Archeologia

W obrębie stref „W” ochrony relikwów archeologicznych obowiązuje zakaz jakiegokolwiek działalności inwestycyjnej.

W oznaczonych strefach występowania osadnictwa pradziejowego, projekty wszelkich inwestycji planowanych w tym rejonie wymagają uzgodnienia z urzędem konserwatorskim.

Ponadto wnioskuje się, aby władze miasta i gminy Kleczew zwracały uwagę wykonawcom wszelkich prac ziemnych i budowlanych o obowiązku powiadomienia władz lokalnych i właściwego konserwatora zabytków o znalezieniu przedmiotu, który posiada cechy zabytku (w tym przypadku dotyczy to znalezisk archeologicznych), jak również zabezpieczenia takiego znaleziska i natychmiastowego wstrzymania prac. Zniszczenie lub usunięcie takiego przedmiotu z kontekstu, w którym został znaleziony jest równoznaczne z utratą części bardzo istotnych informacji o odkryciu. Dotyczy to całej gminy.

4. Cmentarze

W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie:

- historycznej parcelacji,
- historycznego rozplanowania,
- zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
- zabytkowej zieleni.

Postuluje się wyłączenie spod zabudowy najbliższego otoczenia cmentarza i przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej kształtowania przestrzeni o szerokości ok. 20 m.

5. Pojedyncze obiekty budowlane

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkowi istniejącemu w zakresie skali i formy.

Wszelkie zmiany planowane w obiektach i na obszarach objętych ochroną konserwatorską oraz w ich najbliższym otoczeniu (m.in. prace budowlane, pielęgnacja zieleni, prace ziemne, zmiany sposobu użytkowania, podziały geodezyjne) wymagają:

- a) pozwolenia Kierownika Delegatury Urzędu Ochrony Zabytków w Koninie działającego z upoważnienia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu – w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru Zabytków,
- b) uzgodnienia Kierownika Delegatury Urzędu Ochrony Zabytków w Koninie – w odniesieniu do pozostałych obiektów.

Ogólne postulaty rozpisano szczegółowo dla następujących obiektów:

Alinowo – cmentarz ewangelicko-augsburski, ok. poł. XIX w., nieczynny

- postulowane przygotowanie planu ochrony i zabezpieczenia.

W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie:

- historycznej parcelacji,
- historycznego rozplanowania,
- zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
- zabytkowej zieleni.

Postuluje się wyłączenie spod zabudowy najbliższego otoczenia cmentarza i przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej kształtowania przestrzeni o szerokości ok. 20 m.

Budziśław Górny – zespół dworsko-parkowy

- a) dwór, mur., 1920-1922, rej. zab. A-446/187 z 6.09.1990 r.
- b) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w., rej. zab. A-446/187 z 6.09.1990 r.

Dwór – prowadzona renowacja obiektu, brak uwag. Park – wymagane prace porządkowe i uzupełniające drzewostan w celu przywrócenia stanu historycznego.

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zieleni (pielęgnacja i uzupełnianie drzewostanu, zachowanie układów alejek, podtrzymywanie składu gatunkowego wg historycznych wzorów),
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu,
- w obrębie parku zabrania się stawiania ogrodzeń, budowania nowych obiektów oraz różnego rodzaju szopek, a także prowadzenia prac porządkowych i dokonywania nowych nasadzeń bez zgody konserwatora zabytków.

Postuluje się zwrócenie uwagi na widok na zabytek – osie widokowe, ramowy układ zieleni, odpowiednie ukształtowanie sąsiadującej zabudowy.

Budziśław Kościelny – wiatrak koźlak, drew., 1858, rej. zab. A-368/110 z 10.12.1984 r.

- konstrukcja wymaga wzmocnienia i zabezpieczenia, proponowane sporządzenie planu ochrony przed dewastacją.

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkowi istniejącemu w zakresie skali i formy.

Budziśław Kościelny – cmentarz parafialny rzymskokatolicki, pocz. XIX w., czynny

- kontynuacja istniejącej formy użytkowania oraz ochrony obiektu.

W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie:

- historycznej parcelacji,
- historycznego rozplanowania,
- zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
- zabytkowej zieleni.

Postuluje się wyłączenie spod zabudowy najbliższego otoczenia cmentarza i przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej kształtowania przestrzeni o szerokości ok. 20 m.

Danków – pozostałość zespołu dworskiego

- a) ruiny dworu, mur., poł. XIX w., dobudowa skrzydła wsch. XIX/XX w. rej. zab. A- 283/25 z 30.04.1984 r.,
- b) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w., rej. zab. A-283/25 z 30.04.1984 r.

Ruiny dworu – wymagają szybkiego zabezpieczenia przed dalszym niszczeniem i dewastacją. Park – zaniedbany, wymaga szeroko zakrojonych prac porządkowych i uzupełnienia drzewostanu.

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zieleni (pielęgnacja i uzupełnianie drzewostanu, zachowanie układów alejek, podtrzymywanie składu gatunkowego wg historycznych wzorów),
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu,
- w obrębie parku zabrania się stawiania ogrodzeń, budowania nowych obiektów oraz różnego rodzaju szopek, a także prowadzenia prac porządkowych i dokonywania nowych nasadzeń bez zgody konserwatora zabytków.

Dobromyśl, dom nr 3, drew.-glin., 2 ćw. XIX w.

- obiekt wymaga ochrony i zabezpieczenia konstrukcji.

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkowi istniejącemu w zakresie skali i formy.

Jabłonka – zespół dworski

- a) dwór, ob. dom nr 49, mur., 2 poł. XIX w.,
- b) brama, mur., 2 poł. XIX w.,
- c) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w., rej. zab. A-283/24 z 30.04.1984 r.

Dwór, brama: sugerowane jest zwrócenie szczególnej uwagi na zgodność prowadzonych prac remontowych i renowacyjnych z historycznym kształtem obiektów. Park: wymaga

gane są prace związane z uzupełnieniem drzewostanu wg zaleceń konserwatora zieleni.

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zieleni (pielęgnacja i uzupełnianie drzewostanu, zachowanie układów alejek, podtrzymywanie składu gatunkowego wg historycznych wzorów),
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu,

w obrębie parku zabrania się stawiania ogrodzeń, budowania nowych obiektów oraz różnego rodzaju szopek, a także prowadzenia prac porządkowych i dokonywania nowych nasadzeń bez zgody konserwatora zabytków.

Grodzisko kultura łużycka (VI – pocz. IV w. p.n.e. i osada średniowieczna objęte strefą „W” ochrony relikwów archeologicznych.

W obrębie stref „W” ochrony relikwów archeologicznych obowiązuje zakaz jakiegokolwiek działalności inwestycyjnej.

Kamionka – cmentarz ewangelicko-augsburski, ok. poł. XIX w., nieczynny

- otoczenie zaniedbane, postulowane przygotowanie planu ochrony i zabezpieczenia.

W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie:

- historycznej parcelacji,
- historycznego rozplanowania,
- zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
- zabytkowej zieleni.

Postuluje się wyłączenie spod zabudowy najbliższego otoczenia cmentarza i przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej kształtowania przestrzeni o szerokości ok. 20 m.

Kleczew – układ urbanistyczny, XIV – XIX w.

- ochronie podlega historyczny układ urbanistyczny miasta. Zachował się on do naszych czasów w sposób czytelny. Obecne ulice w dużej mierze zachowują dawny układ. Linia zabudowy jedynie w obszarze ulicy Żeromskiego została zmodyfikowana. Na terenie miasta wyróżniono 5 obszarów obserwacji archeologicznej, podlegających ochronie:

- 1) Zamczysko – teren grodu
- 2) Plac Wolności – miejsce przeprawy przez nieckę jeziorną koło grodu
- 3) Kościół parafialny w Kleczewie wraz z otoczeniem
- 4) Rynek – ewentualne ślady ratusza

5) Miejsce kaplicy św. Wawrzyńca

Kleczew - zespół kościoła par. p.w. św. Andrzeja

- a) kościół (pierwotnie prawdopodobnie klasztorny), mur., prezbiterium 2 poł. XIV w., korpus pocz. XVI w., dobudowa kruchty 1866-1872, restauracja 1788, 1866-1872, 1905, regotyżacja 1965-1966, rej. zab. A-65/47 z 1.02.1965 r.
 - b) dzwonnica, mur., ok. 1947,
 - c) ogrodzenie z bramą, mur., pocz. XX w.,
 - d) plebania, ul. Kościelna nr 8, mur., 2 poł. XIX w., przebud. 1907,1990
 - e) organistówka, ul. Kościelna nr 13, mur., 1933-1934
- stan zachowania: bardzo dobry, brak uwag do obecnego stanu obiektów, sugerowana jest kontynuacja przyjętej linii ochrony.

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej obiektów oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkom istniejącym w zakresie skali i formy.

Kleczew – synagoga, ob. kino, ul. Konińska, mur., 1853-1863, przeb. XX w.

- brak uwag do obecnego sposobu użytkowania obiektu

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej obiektów oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkom istniejącym w zakresie skali i formy.

Kleczew – cmentarz parafialny, rzymskokatolicki, pocz. XIX w., czynny

W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie:

- historycznej parcelacji,
- historycznego rozplanowania,
- zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
- zabytkowej zieleni.

Postuluje się wyłączenie spod zabudowy najbliższego otoczenia cmentarza i przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej kształtowania przestrzeni o szerokości ok. 20 m.

Kleczew – szkoła, pl. Piłsudskiego nr 13, mur., ok. 1930 r.

- brak uwag do obecnego sposobu użytkowania obiektu.

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej obiektów oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkom istniejącym w zakresie skali i formy.

Kleczew – zabudowa mieszkalna

ul. Kościelna, pl. Kościuszki, ul. Leśna, ul. Okrzei, pl. Piłsudskiego, ul. Poznańska, ul. Stodolna, ul. Toruńska, ul. Warszawska, pl. Wolności

- sugerowana kontrola wprowadzanych w trakcie prac remontowych i budowlanych nowoczesnych materiałów budowlanych i wykończeniowych (niewskazane stosowanie plastikowej stolarki okiennej i drzwiowej bez zachowania historycznych podziałów okiennych, niewskazane stosowanie okładziny ścian typu siding itp.)

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej obiektów oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkom istniejącym w zakresie skali i formy.

Kleczew – browar, ob. magazyn, ul. Leśna nr 57, mur., 1913

- sugerowane sporządzenie projektu renowacji i ochrony

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej obiektów oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkom istniejącym w zakresie skali i formy.

Kleczew – kuźnia, ul. Toruńska nr 39, mur., 1932

- sugerowane sporządzenie projektu renowacji i ochrony

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej obiektów oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkom istniejącym w zakresie skali i formy.

Marszewo – park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.

- sugerowane uporządkowanie istniejącej zieleni i przeprowadzenie prac uzupełniająco-porządkowych w celu przywrócenia historycznego kształtu.

Proponowane przeznaczenie – park krajobrazowy z ewentualną funkcją rezydencjonalno-hotelową (projekt w oparciu o wytyczne konserwatorskie).

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zieleni (pielęgnacja i uzupełnianie drzewostanu, zachowanie układów alejek, podtrzymywanie składu gatunkowego wg historycznych wzorów),
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu,

w obrębie parku zabrania się stawiania ogrodzeń, budowania nowych obiektów oraz różnego rodzaju szopek, a także prowadzenia prac porządkowych i dokonywania nowych nasadzeń bez zgody konserwatora zabytków.

Miłaczew – zespół dworsko-folwarczny

- dwór ob. dom nr 27, mur., 1905-1908
- obora ob. chlewnia, mur., ok. 1920
- kurnik ob. magazyn, mur., ok. 1920
- pozostałości parku, pocz. XX w.

- obiekty użytkowane zgodnie z przeznaczeniem.

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,

- zachowanie zabytkowej zieleni (pielęgnacja i uzupełnianie drzewostanu, zachowanie układów alejek, podtrzymywanie składu gatunkowego wg historycznych wzorów),
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu, w obrębie parku zabrania się stawiania ogrodzeń, budowania nowych obiektów oraz różnego rodzaju szopek, a także prowadzenia prac porządkowych i dokonywania nowych nasadzeń bez zgody konserwatora zabytków.

Nieborzyn – pozostałość zespołu dworskiego

a) oficyna, mur., 1910-1912, rej. zab. A-285/27 z 30.04.1984 r.

b) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w., rej. zab. A-285/27 z 30.04.1984 r.

- sugerowane przeprowadzenie prac renowacyjnych oraz porządkowych, uzupełnienie drzewostanu wg historycznych zapisów.

Proponowane jest sporządzenie planu ochrony.

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zieleni (pielęgnacja i uzupełnianie drzewostanu, zachowanie układów alejek, podtrzymywanie składu gatunkowego wg historycznych wzorów),
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu, w obrębie parku zabrania się stawiania ogrodzeń, budowania nowych obiektów oraz różnego rodzaju szopek, a także prowadzenia prac porządkowych i dokonywania nowych nasadzeń bez zgody konserwatora zabytków.

Sławoszewek – zespół dworski

a) dwór, mur., 1882-1884, rej. zab. A-286/28 z 30.04.1984 r.

b) park krajobrazowy, 2 poł. XIX w., rej. zab. A-286/28 z 30.04.1984 r.

- sugerowane sporządzenie projektu renowacji i ochrony.

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zieleni (pielęgnacja i uzupełnianie drzewostanu, zachowanie układów alejek, podtrzymywanie składu gatunkowego wg historycznych wzorów),

- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu, w obrębie parku zabrania się stawiania ogrodzeń, budowania nowych obiektów oraz różnego rodzaju szopek, a także prowadzenia prac porządkowych i dokonywania nowych nasadzeń bez zgody konserwatora zabytków.

Stogi – cmentarz ewangelicko-augsburski, 2 poł. XIX w., nieczynny

- sugerowane sporządzenie projektu renowacji i ochrony
- W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie:
- historycznej parcelacji,
 - historycznego rozplanowania,
 - zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
 - zabytkowej zieleni.

Postuluje się wyłączenie spod zabudowy najbliższego otoczenia cmentarza i przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej kształtowania przestrzeni o szerokości ok. 20 m.

Wola Sławiecka – dwór, mur., 1933

- brak uwag do obecnego sposobu użytkowania

Wola Sławiecka - grobowiec megalityczny (kujawski), kultura pucharów lejkowatych, poł. III tys. p.n.e. – objęte strefą „W” ochrony reliktyw archeologicznych.

W obrębie strefy „W” ochrony reliktyw archeologicznych obowiązuje zakaz jakiegokolwiek działalności inwestycyjnej.

Zberzyn – grobowiec megalityczny (kujawski), kultura pucharów lejkowatych, poł. III tys. p.n.e. – objęte strefą „W” ochrony reliktyw archeologicznych.

W obrębie strefy „W” ochrony reliktyw archeologicznych obowiązuje zakaz jakiegokolwiek działalności inwestycyjnej.

Złotków – zespół kościoła parafialnego p.w. Imienia NMP

- a) kościół murowany, 1880, rej. zab. A-503/244 z 4.05.1994 r.
- b) dzwonnica, mur., k. XIX w.
- c) plebania, mur., k. XIX w.

- brak uwag do obecnego sposobu użytkowania obiektu

Postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej obiektów oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkom istniejącym w zakresie skali i formy.

Złotków – cmentarz parafialny rzymskokatolicki, 2 poł. XIX w., czynny

- brak uwag do obecnego sposobu użytkowania obiektu

W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie:

- historycznej parcelacji,
- historycznego rozplanowania,

- zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
- zabytkowej zieleni.

Postuluje się wyłączenie spod zabudowy najbliższego otoczenia cmentarza i przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej kształtowania przestrzeni o szerokości ok. 20 m.

W rozdz. VI „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Kleczew”, w celu zachowania istniejących wartości przyrodniczych i kulturowych, jak i uporządkowania istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej wyodrębniono strefy funkcjonalne o zróżnicowanych uwarunkowaniach rozwoju:

- strefa I – rozwoju osadnictwa i usług,
- strefa II – rozwoju rekreacji i turystyki w obszarach nowych lub rekultywowanych,
- strefa III – przemysłowa, eksploatacja i przetwórstwo zasobów surowcowych (węgiel brunatny),
- strefa IV – ochrony terenów otwartych, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, przyrody, krajobrazu, kultury.

W granicach stref funkcjonalnych wyodrębniono obszary o zróżnicowanych warunkach zabudowy i kierunkach zagospodarowania przestrzennego. W strefie IV, w punkcie 4 wyróżniono obszary chronione ze względu na wartości kulturowe oraz dobra kultury współczesnej:

- zespół dworsko-parkowy w Budziszawiu Górnym
- park w Marszewie
- pozostałości zespołu dworskiego w Dankowie
- zespół dworski w Jabłonce
- grodzisko kultury łużyckiej VI-IV w. p.n.e. miejscowości Janowo Koziegłowy
- kościół parafialny i cmentarz w Kleczewie
- zespół dworsko-folwarczny w Miłaczewie
- pozostałość zespołu dworskiego w Nieborzynie
- zespół dworski w Sławoszewku
- cmentarz w Stogach
- dwór w Woli Sławieckiej
- grobowiec megalityczny (kujawski), kultura pucharów lejkowatych poł. III tys. p.n.e., objęte strefą „W” ochrony reliktyw archeologicznych w Woli Sławieckiej
- grobowiec megalityczny (kujawski), kultura pucharów lejkowatych poł. III tys. p.n.e., objęte strefą „W” ochrony reliktyw archeologicznych w Zberzynie
- zespół kościoła parafialnego i cmentarz w Złotkowie

W tomie „Kierunki polityki przestrzennej” zamieszczono również załączniki graficzne zawierające strefy ochrony konserwatorskiej zespołów dworsko-parkowych, lokalizacje i plany cmentarzy (czynnych i nieczynnych), strefy ochrony reliktyw archeologicznych oraz zasięg strefy ochronnej układu urbanistycznego Kleczewa zawierającej obszary rezerwowane dla badań archeologicznych.

4.5. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Kleczew zatwierdzony został Uchwałą Nr XXX/303/01 Rady Miejskiej w Kleczewie z dnia 8 listopada 2001 r.

W paragrafie 5 „Ustalenia ogólne” pkt 12 „Ochrona dóbr kultury” uwzględniono obiekty i zespoły będące pod ochroną konserwatorską – obszary obserwacji archeologicznej, zespoły sakralne, zespoły dworskie, obiekty pojedyncze (zabudowa mieszkalna, zabytki techniki), parki, cmentarze. Wykaz obejmuje wszystkie obiekty wpisane do rejestru oraz najcenniejsze, figurujące w ewidencji zabytków. Poniżej zamieszczono wytyczne konserwatorskie:

W obrębie miasta Kleczewa w granicach wyznaczonych ochroną konserwatorską Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków postuluje się:

- a) ochronę historycznego rozplanowania poprzez zachowanie:
- przebiegu ulic i placów,
 - parcelacji,
 - linii zabudowy,
- b) dostosowanie nowej zabudowy poprzez właściwą skalę i formę architektoniczną do zabudowy historycznej.

WKZ dopuszcza możliwość wymiany zabudowy, bądź jej podwyższenie, jednakże w oparciu o istniejące rozplanowanie, podziały geodezyjne, z zachowaniem historycznej linii zabudowy.

Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane w obrębie obiektów (obszarów) zabytkowych, w ich najbliższym otoczeniu oraz na osiach widokowych winny być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie projektowania.

Na obszarach strefy obserwacji archeologicznej wszelka działalność inwestycyjna może być prowadzona pod nadzorem archeologicznym. W związku z tym niezbędne jest powiadomienie WKZ o planowanych w tym rejonie pracach ziemnych.

Zagospodarowanie nieczynnych cmentarzy wyznaniowych reguluje ustawa z dnia 14.06.1991 r. o zmianie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. Nr 64, poz. 271). Zgodnie z nią, wykorzystanie terenu cmentarnego na inne cele możliwe jest pod warunkiem uzyskania zgody władz kościoła lub związku wyznaniowego, który jest bądź był w przeszłości właścicielem cmentarza. Postuluje się przyjęcie pasa ochronnego wokół granic cmentarza o minimalnej szerokości 20 m.

W planie zagospodarowania przestrzennego uwzględniono 3 stanowiska archeologiczne:

- 1) Janowo Koziegłowy – grodzisko łużyckie, osada średniowieczna,
- 2) Zberzyn – grobowce megalityczne (kujawskie), okres neolitu,
- 3) Wola Splawiecka – grobowiec megalityczny.

Wyżej wymienione obiekty zaliczono do strefy ochrony relikwów archeologicznych czyli strefy „W”. Na obszarze strefy „W” winna być zakazana wszelka działalność budowlana czy przemysłowa. Dopuszczalne są jedynie działania konserwacyjne.

4.6. Uwarunkowania wynikające z ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

W czasach wielkich przekształceń środowiska, związanych przede wszystkim z urbanizacją i uprzemysłowieniem, ogromne znaczenie ma zachowanie w niezmienionym stanie terenów mało jeszcze zdegradowanych, gdzie przyroda zachowała wiele z naturalnego uroku. Formami takiej ochrony są parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu. Tworzy się je na obszarach o wysokich walorach naturalnych środowiska oraz o nieprzeciętnych właściwościach estetycznych krajobrazu, nierzadko połączonych z wartościami historycznymi, turystycznymi i krajoznawczymi. Na terenie gminy Kleczew znajdują się dwa takie obszary.

Północna część gminy Kleczew znajduje się w obrębie Powidzkiego Parku Krajobrazowego utworzonego Rozporządzeniem Wojewody Konińskiego z dnia 16 grudnia 1989 r. w celu „ochrony środowiska przyrodniczego, swoistych cech krajobrazu oraz zabezpieczenia wartości historycznych i kulturowych tego regionu”. Obszar ten rozciąga się na długiej, rozgałęziającej się rynn timer jeziornej o kierunku z północnego wschodu na południowy zachód, ciągnącej się od Strzelna do Słupcy, obejmując powierzchnię 24600 ha, w tym na terenie gminy Kleczew 2100 ha. Tereny Parku cechują się znacznymi walorami krajobrazowymi. Decyduje o tym różnorodność ekosystemów, ale przede wszystkim system jezior rynnowych często o urozmaiconej linii brzegowej, czasem z malowniczo położonymi wyspami. Wśród nich wielkością wyróżniają się Jezioro Powidzkie i Jezioro Niedzięgiel. W celu zapewnienia dodatkowej ochrony w Powidzkim Parku Krajobrazowym utworzono kilkanaście pomników przyrody i jeden użytek ekologiczny chroniący cenną, torfowiskową szatę roślinną.

W granicach Parku stwierdzono ok. 990 gatunków roślin (w tym 60 chronionych) oraz 216 zbiorowisk roślinnych, nie mniej bogaty jest świat zwierząt, wśród których zanotowano 34 gatunki ssaków, 10 płazów, 5 gadów i 22 ryb. Wartościowe z przyrodniczego i gospodarczego punktu widzenia są zespoły ichtiofauny, zwłaszcza dużych i głębokich jezior wykazujących jeszcze cechy jezior sielawowych (z sielawą i sieją).

Oprócz atrakcji przyrodniczych i krajobrazowych, Powidzki Park Krajobrazowy cechuje się stosunkowo dużą koncentracją stanowisk archeologicznych oraz zabytków kultury materialnej. Powidzki Park Krajobrazowy włączony jest do krajowej sieci obszarów chronionych „ECONET-POLSKA” oraz europejskiej sieci „NATURA 2000”.

Północno-zachodnia część gminy Kleczew leży w obrębie Powidzko - Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu utworzonego Uchwałą Nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 29 stycznia 1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego i zasad korzystania z tych obszarów. Omawiany obszar o całkowitej powierzchni 460 km² jest najważniejszym ogniwem ekologicznym systemu ochrony ze względu na największą w skali dawnego woje-

wództwa konińskiego koncentrację walorów przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjnych. Jest to najcenniejszy pod względem morfotycznym obszar mający żywą rzeźbę młodoglacjalną. Cechuje go ogromne bogactwo tak charakterystycznych form jak rynny polodowcowe, wzgórza moreny czołowej, płaska i falista forma moreny dennej, liczne jeziora: Powidzkie, Niedzięgiel, Suszewskie, Wilczyńskie, Budziszławskie, Ostrowickie, w znacznej części linii brzegowej otoczone lasami.

Powidzko - Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje fragment Pojezierza Gnieźnieńskiego połączony ciągiem wzgórz moreny czołowej z resztką dawnej Puszczy Bieniszewskiej. Puszcza Bieniszewska zajmuje obszar o powierzchni 952,5 ha, obejmując zwarty kompleks żyznych lasów liściastych, w większości dobrze zachowanych lasów gradowych oraz łęgów. Obszar włączony jest do europejskiej sieci obszarów chronionych NATURA 2000 jako specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa).

Na terenie gminy Kleczew indywidualną ochroną poprzez wpis do rejestru pomników przyrody objęte są następujące obiekty:

- Wygoda (Ieśniczówka) – dąb szypułkowy; 2 drzewa zrośnięte (nr rejestru 24)
- Wygoda (Ieśniczówka) – dąb szypułkowy o obwodzie ponad 400 cm (nr rejestru 82)
- Sławoszewek – skrzydłorzech kaukaski (nr rejestru 121)
- Sławoszewek – klon srebrzystolistny, 4 drzewa (nr rejestru 122)
- Sławoszewek – aleja grabowa o długości 70 m złożona z ok. 100 drzew (nr rejestru 123)
- Budziszław Górny – miłorząb japoński (nr rejestru 138).

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz inne określone przez gminę)

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- 2) uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystywaniem tych zabytków,

7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

6.1. Gminna ewidencja zabytków

6.1.1. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomości

Przepisy art. 22 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakładają na wójta gminy obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków. Gmina Kleczew wykonała w 2007 r. gminną ewidencję zabytków nieruchomości (znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków) wpisanych i nie wpisanych do rejestru zabytków. Tworzy ją zbiór kart adresowych zawierających podstawowe dane o obiekcie, m.in. położenie, czas powstania, materiał, właściciel, stan zachowania obiektu oraz fotografie. W gminnej ewidencji znajduje się obecnie 100 obiektów zabytkowych. Egzemplarz ewidencji zabytków nieruchomości przekazany zostanie Delegaturze Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Koninie. Będzie ona systematycznie uzupełniana i weryfikowana.

6.1.2. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych

I. Zgodnie z pismem przekazanym przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wykonano gminną ewidencję zabytków archeologicznych, obejmującą karty stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków i przeznaczonych do wpisu do rejestru oraz karty zespołów stanowisk archeologicznych. Baza informacji o tych stanowiskach będzie systematycznie aktualizowana przez WUOZ w Poznaniu, Delegatura w Koninie.

II. Uzupełnianie i weryfikowanie istniejącej ewidencji zabytków archeologicznych poprzez włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, oraz na podstawie uzyskiwanych wyników badań weryfikacyjnych AZP, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez WUOZ w Poznaniu, Delegatura w Koninie.

III. Sporządzenie elektronicznej systematycznie aktualizowanej bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wytypowanych przez WUOZ w Poznaniu do wpisania do rejestru zabytków, w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy

6.1.3. Inwentaryzacja obiektów tzw. małej architektury

Rozpoznanie terenowe i wykonanie inwentaryzacji w postaci kart ewidencyjnych obiektów tzw. małej architektury (kapliczki, krzyże przydrożne). Pomoc przy sporządzaniu wniosków przez właścicieli o wpisanie najcenniejszych obiektów do rejestru zabytków.

6.2. Edukacja i promocja w zakresie ochrony zabytków

- włączenie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez gminę,

- organizowanie w ramach zajęć szkolnych wycieczek krajoznawczych, prezentacja najcenniejszych obiektów zabytkowych i ich historii,
- publikacja folderu prezentującego najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy oraz założenie strony internetowej związanej z tą problematyką,
- udostępnienie gminnej ewidencji zabytków oraz „Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Kleczew” na stronie internetowej Urzędu Gminy i Miasta w Kleczewie,
- uwzględnienie obiektów zabytkowych przy wyznaczaniu nowych tras turystycznych i ścieżek dydaktycznych,
- ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych możliwości i zasad ich udostępniania.

6.3. Działania zmierzające do poprawy stanu zachowania dziedzictwa kulturowego

- informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków,
- merytoryczna pomoc właścicielom obiektów zabytkowych w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o środki na odnowę zabytków,
- aktywne zachęcanie sektora prywatnego do zagospodarowania obiektów zabytkowych,
- renowacja obiektów zabytkowych będących własnością Gminy,
- określenie zasad udzielania pomocy finansowej właścicielom remontującym obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków (dotacje) oraz rozważenie możliwości wprowadzenia ulg podatkowych dla właścicieli obiektów figurujących w gminnej ewidencji zabytków, warunkowane podjęciem działań zmierzających do ich zabezpieczenia i konserwacji,
- podjęcie próby rozwiązania problemu nieczynnych cmentarzy ewangelickich na terenie gminy

6.4. Określenie zasobów zabytkowych, które można wykorzystać dla tworzenia np. tras turystycznych, ścieżek dydaktycznych itp.

Grodzisko w miejscowości JANOWO - KOZIEGŁOWY zlokalizowane na półwyspie jeziora Koziegłowskiego może stanowić atrakcyjny punkt turystyczny i edukacyjny. W razie planowania ścieżek rowerowych postuluje się włączenie grodziska do planu przebiegu trasy.

6.5. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami

Obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, stanowiącymi własność Gminy są zespoły dworskie w miejscowościach Nieborzyn, Sławoszewek i Danków. W najgorszym stanie znajduje się zespół dworsko-parkowy w Dankowie (dwór w ruinie, zaniedbany park), w związku z powyższym opracowany zostanie program rewitalizacji całego kompleksu.

Dwór w Sławoszewku, zamieszkały przez lokatorów, poddany zostanie remontowi, planowane są również prace rewaloryzacyjne parku użytkowanego przez szkołę podstawową.

Prace porządkowe i pielęgnacyjne planowane są również w założeniu parkowym w Nieborzynie. Kompleksowe prace rewaloryzacyjne, aby przyniosły właściwy efekt, muszą być poprzedzone dokumentacją zawierającą m.in. inwentaryzację zieleni i projekt zagospodarowania, toteż ich zakres będzie uwarunkowany możliwościami finansowymi Gminy, niemniej pracami tymi będą systematycznie poddawane, od 2009 r., kolejno wszystkie obszary założeń parkowych.

W 2008 r. podjęte zostały działania zmierzające do uratowania jedyne go na terenie gminy wiatraka. Obiekt wpisany do rejestru zabytków, będący własnością prywatną, od lat nieużytkowany niszczeje (skorodowane pokrycie, zniszczone oszalowanie). Rujujące oddziaływanie warunków atmosferycznych, dewastacja przez osoby postronne przyspiesza degradację, której finałem mogła być kompletna zagłada obiektu. Planowany zakup i remont obiektu przez Gminę w 2009 roku to szansa na uratowanie tego cennego zabytku.

Ważnym zagadnieniem jest ochrona nieczynnych, zaniedbanych i dewastowanych cmentarzy ewangelickich. Aby przywrócić właściwą rangę tym miejscom wiecznego spoczynku, podjęta zostanie inicjatywa ich uporządkowania. Do akcji włączona zostanie społeczność lokalna oraz młodzież szkolna, gdyż jej zaangażowanie w odtwarzanie śladów lokalnej historii jest ważnym elementem w procesie edukacyjnym. Nawiązana zostanie współpraca z gminami i szkołami mającymi doświadczenie w tego typu przedsięwzięciach.

Natomiast działania pośrednie, wynikające z ustawy o ochronie zabytków oraz polityki prowadzonej przez Gminę sprowadzają się do:

- promowania najcenniejszych zabytków z terenu gminy,
- uwzględniania dziedzictwa kulturowego przy sporządzaniu dokumentów planistycznych,
- wspierania poczynań właścicieli obiektów zabytkowych przy działaniach związanych z ich właściwym użytkowaniem i utrzymaniem,
- kształtowania społecznej potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego (społeczni opiekunowie zabytków),
- edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez:
- prowadzenie i doskonalenie edukacji na rzecz ochrony zabytków na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych,
- popularyzację wszelkiego rodzaju konkursów promujących wiedzę z zakresu szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego.

7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Podmiotem formułującym gminny program opieki nad zabytkami jest samorząd gminy. Realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz gminy na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych. Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty związane z obiektami zabytkowymi, w tym również na mieszkańców gminy w celu wywołania w nich pożądanych zachowań prowadzących do realizacji za-

mierzonych celów. Zakłada się, że w realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Kleczew wykorzystane zostaną następujące grupy instrumentów: instrumenty prawne, finansowe, społeczne, koordynacji i kontroli.

1. Instrumenty prawne:

- programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego,
- dokumenty wydane przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wynikające z przepisów ustawowych,
- uchwały Rady Miejskiej (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zwolnienia i ulgi dla właścicieli obiektów zabytkowych).

2. Instrumenty finansowe:

- środki własne zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej,
- dotacje,
- subwencje,
- dofinansowania.

3. Instrumenty społeczne:

- uzyskanie poparcia lokalnej społeczności dla programu poprzez sprawną komunikację,
- edukacja i tworzenie świadomości potrzeby istnienia i ochrony dziedzictwa kulturowego w lokalnej społeczności,
- współpraca z organizacjami społecznymi.

4. Koordynacja i kontrola

- gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania obiektów, prowadzonych pracach remontowych i konserwatorskich,
- utworzenie w ramach organizacyjnych Urzędu Gminy i Miasta w Kleczewie zespołu koordynującego realizację poszczególnych zadań wynikających z ustaleń programu opieki nad zabytkami.

W skład zespołu wchodzi:

1. Stanisław Maciejewski
2. Ewa Gontarczyk
3. Elżbieta Brzezińska

- wewnętrzne okresowe sprawozdania z realizacji niniejszego programu.

8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wójt gminy zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami. Sprawozdanie to przedstawiane jest Radzie Miejskiej. Po 4 latach program powinien zostać zaktualizowany i ponownie przyjęty przez radę gminy.

Do wykonania powyższego zadania utworzono zespół koordynujący monitorujący niniejszy program poprzez:

- a) analizę i ocenę przebiegu realizacji,
- b) analizę i ocenę stopnia uzyskanych efektów.

9. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Ustawowy obowiązek utrzymania zabytku we właściwym stanie, co wiąże się m.in. z prowadzeniem i finansowaniem przy nim prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych spoczywa na jego posiadaczu, który dysponuje tytułem prawnym do zabytku wynikającym z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego, prowadzenie i finansowanie wspomnianych robót jest jej zadaniem własnym.

Wszystkie podmioty zobowiązane do finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków mogą ubiegać się o ich dofinansowanie ze środków m.in.:

I. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zasady finansowania opieki nad zabytkami określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami, art. 71-83. Szczegółowe uregulowania w tym zakresie zawiera Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz.U. Nr 112, poz. 940).

Program operacyjny DZIEDZICTWO KULTUROWE realizowany jest w ramach 5 priorytetów:

1. Rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych
2. Rozwój instytucji muzealnych
3. Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju
4. Ochrona zabytków archeologicznych
5. Tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego

Witryna internetowa: <http://www.mkidn.gov.pl>

II. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu

Ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest Wojewoda Wielkopolski. Dotacja może być udzielona na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (art. 74 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Witryna internetowa: <http://www.wosoz.bip-i.pl/public>

III. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Departament Kultury

W ramach otwartego konkursu ofert na zadania publiczne Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego – ochrona zabytków i opieka nad zabytkami.

Witryna internetowa: <http://www.bip.umww.pl>

IV. Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Witryna internetowa: <http://www.minrol.gov.pl>

V. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Administracji Departament Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Wydział Funduszu Kościelnego

Dotacje udzielane na remonty i konserwację obiektów sakralnych w zakresie wykonywania podstawowych prac zabezpieczających obiekt (bez wystroju i wyposażenia).

Witryna internetowa: <http://www.mswia.gov.pl>

VI. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Na zadania związane z ochroną i kształtowaniem przyrody.

Witryna internetowa: <http://www.wfosgw.poznan.pl>

Działania o charakterze strategicznym i ponadregionalnym mogą liczyć na finansowanie z Funduszy Unii Europejskiej, m.in.

- 1) Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), którego działalność koncentruje się na różnych dziedzinach, m.in. rozwój turystyki oraz inwestycje w dziedzinie kultury.
- 2) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, który zgodnie z projektem Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO) stanowi jeden z programów operacyjnych przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach programu realizowanych będzie 17 osi priorytetowych, m.in. 12 – kultura i dziedzictwo kulturowe.

Wymienione źródła finansowania są wskazówką dla właścicieli obiektów zabytkowych. Szczegółowe informacje dotyczące rodzaju finansowanych zadań, uprawnionych wnioskodawców, trybu składania wniosków, kryteriów oceny i warunków rozliczenia można znaleźć na stronach internetowych instytucji udzielających pomocy finansowej.

1087

UCHWAŁA Nr XXV/257/09 RADY MIEJSKIEJ W KLECZEWIE

z dnia 17 marca 2009 r.

o zmianie uchwały w sprawie określenia warunków i trybu wspierania, w tym finansowego, rozwoju sportu kwalifikowanego

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o sporcie kwalifikowanym (Dz.U. Nr 155, poz. 1298, z 2006 roku Nr 64, poz. 448 i Nr 136, poz. 970; z 2007 r. Nr 34, poz. 206 i Nr 171, poz. 1208) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214) poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441; Nr 175, poz. 1457 z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458), Rada Miejska w Kleczewie, uchwala, co następuje:

§1. W Uchwale Nr XIV/144/08 Rady Miejskiej w Kleczewie z dnia 29 stycznia 2008 r. w sprawie określenia warunków i trybu wspierania, w tym finansowego, rozwoju sportu kwalifikowanego (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego 2008 r. Nr 41 poz. 837) wprowadza się następujące zmiany:

1. W §3 ust. 1 Uchwały po pkt 8 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:
„9) koszty pośrednie związane z realizacją zadania stanowiące maksymalnie 15% wysokości wsparcia, w tym obsługa księgowo i obsługa biurowa.”
2. W §3 ust. 2 Uchwały pkt 1 otrzymuje brzmienie: